

Tardoskeddi **HÍRMONDÓ**

TARDOSKEDD KÖZSÉG MAGAZINJA

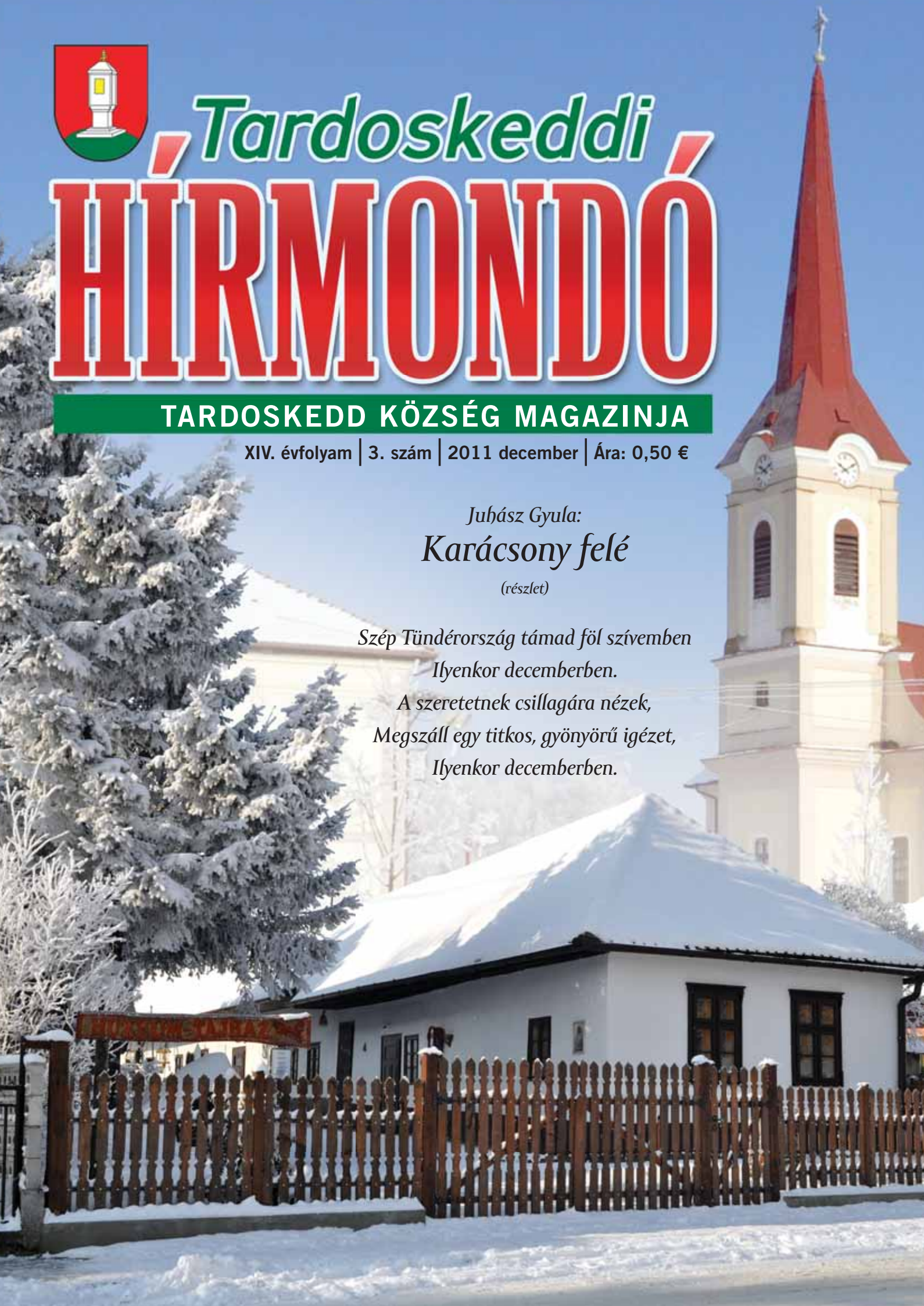
XIV. évfolyam | 3. szám | 2011 december | Ára: 0,50 €

Juhász Gyula:
Karácsony felé

(részlet)

*Szép Tündérország támad föl szívemben
Ilyenkor decemberben.*

*A szeretetnek csillagára nézek,
Megszáll egy titkos, gyönyörű ígézet,
Ilyenkor decemberben.*

Megkérdeztük

A POLGÁRMESTERT

2011. december 10-én községünkbe új polgármestert Tóth Marián mérnököt iktatták be. Közel egy év távlatával, hogyan értékeli az eltelt időszakot, milyen változások mentek végbe akár a községi hivatalban vagy a község területén?

Az első év mondanám a bevezető év volt, ugyanis a polgármesteri pozíciómát elfoglalva nekiláttam felmérni a község helyzetét. A gazdasági téren egyértelmű volt, hogy hitelállomány bővítés nélkül nem tudjuk megoldani az addig összegyűlt, a Faluházzal kapcsolatos nem kifizetett számlák rendezését. Ezután továbblépve perszonális változásokat bonyolítottunk le, némely vezető pozíciót megszüntettük. Sor kerülhetett az elektronikus beléptető rendszer bevezetésére, részleges kamerarendszer kiépítésére és sikerült ingyenes wi-fi hálózatot biztosítani a Szent István tér környékén. A munkabiztosítás területén az árvíz megelőzési munkálatok 10 lakosnak biztosítottak munkalehetőséget, amit az érsekújvári munkaügyi hivattal együtt oldottunk meg. Januárban megkezdődött az árkok, gátak és vízelvezetők tisztítása, melyek folyamatosan a mai napig tartanak. A község lakosainak összefogásával ez év áprilisában eltávolítottuk a falu területén hagyott illegális személerakatokat. Rövid idő alatt sikerült két, a falu

tulajdonában lévő ingatlant felújítani: az orvosi rendelők egyik szárnyát és egy, ma már vendégházként működő épületet. Új helyet kapott a Közhasznú szolgáltatók vállalata a helyi szövetkezet 1. telepén, melyet a szponzoroknak köszönhetően hoztuk rendbe. A községi rendőrség is ezentúl új helyiségekben található majd a tűzoltószertár épületében.

Maradt-e befejeznivaló az előző választási ciklusból?

Novemberben, az önkormányzati választások előtt, az elmúlt vezetőség megkezdte a faluközpont felújítását. A munkálatok csupán kezdeti stádiumban voltak, így a projektet a jelenlegi vezetésnek kell foly-

tatni. A kezdeti nehézségek az eredményes tárgyalásoknak, ill. az alvállalkozó cseréjének köszönhetően megoldódtak, és a munkálatok felgyorsultak. A község önköltségéből fedezi az aszfaltburkolat felmarását, míg az új aszfaltburkolat és a zöld övezet megújítása a felújítás része. Ez idő tájt a munkálatokat befejezödték, úgymint az iskola felújítása is.

Mi a helyzet a kultúra terén?

E területen is változások történtek. Igyekeztünk havi rendszerességgel rendezvényeket biztosítani minden korosztály számára. A nyári hónapokban a fiatalabb korosztály segítségével lefestettük a szabadtéri színpad ülőkéit, különböző

kézműves foglalkozásokat rendeztünk, de emlékmét is avattunk a 10 éves Szent István szobor tiszteletére. Érdekességnek számít a nemrég felavatott Szabadtéri Vasutas Múzeum, amely szintén vonzza az érdeklődőket. A két szomszédos szlovák községgel (Tótmegyer és Jató) egy polgári társulást hoztunk létre, melynek neve MAS (Miestna akčná skupina) és célja, hogy a LEADER program által közös erővel felvirágoztassuk a turizmust, ill. kihasználjuk a környezetünk nyújtotta lehetőségeket. A közeljövőben pályázni szeretnénk a három falu közti kerékpárút kiépítésére, valamint orientációs táblák elhelyezésére.

*Pour féliciter
2012*

*Békés karácsonyi
ünnepeket
és sikerekben
gazdag, boldog
új esztendő-t kívánok.*

*Ing. Tóth Marián
polgármester*

Mik a további tervei?

Folytatni kívánom a községi hivatal modernizációját, és pénzforrásainknak megfelelően szeretném bevezetni az elektromos ügyintézt, hogy ez által is megkönnyítsük és meggyorsítsuk az ügyfélszolgálatot. Pályázatot nyújtottunk be a Szolgáltatások házának részbeni átépítésére és felújítására, bízunk a pozitív elbírálásban. A lakosok biztonsága és vagyonának megőrzése érdekében tervezzük a község teljes kamerarendszerének a kiépítését. Az elmúlt időszakban számos lakos keresett fel az utcák- aszfalt minőségével kapcsolatosan. Ezt a több éves problémát a képviselőkkel közösen a tavaszi hónapokban fogjuk oldani. Megoldásra vár a termálfürdő effektív kihasználása, melynek ügyében már folynak a tárgyalások. Bízom benne, hogy ez a hosszú évek óta terítéken lévő probléma is megoldódik. Égető téma már több évtizede a csatornarendszer kiépítése, mely több millió euróval járó kiadást jelentene a község számára. A tervdokumentáció már elkészült, meg kell várni az illetékes minisztérium pályázati kiírását és elő kell teremteni a község részéről az önrészt is. Szeretném leszögezni, hogy a csatornarendszer kiépítése nemcsak a falu kasszáját terhelné, hanem a lakosokét is. Ezalatt értem, hogy a háztartás rákötése a kanalizációs rendszerre a lakost terheli kb. 500,- euróval/háztartás, valamint havi kiadással jár az elhasznált víz kinyomása is a kanalizációs rendszeren keresztül. Tárgyalásokat folytatunk a hulladéktárolónk korszerűsítésével kapcsolatosan is, ami egy új, környezetkímélő hulladék feldolgozó technológia beindításában rejlik, de erről már bővebben a TKTV-ben szóltam.

Szükségesnek tartom felhívni a figyelmet arra a tényre, hogy az önkormányzatok az állam után a legtöbb feladatot látják el. Ezalatt értem azt, hogy az önkormányzat feladata a közmegvilágítás biztosítása, az hogy milyen állapotban vannak a járdák, felújításra kerülnek-e az utak, de úgyszintén az önkormányzat finanszírozza az óvodákat is. Ha viszont az adókból kevesebb pénz jön be a községnek, ezek az ellátások ve-

szélybe kerülhetnek. Itt fontos leszögezni – az eredmények eléréséhez szükséges a polgármester és a képviselő-testület együttműködése. Büszkén jelenthetem ki, hogy a mi esetünkben az együttműködés (több negatív példával ellentétben) jó, a képviselők és a szakbizottságok véleményei meghatározóak, és a falu legjavát igyekeznek nyújtani. Ez vonatkozik a pályázatokra is, amelyeket nagyon fontolóra kell venni, hogy ebben a nehéz gazdasági időszakban mire is pályázzunk. Ugyanis 5%-os önrész megteremtése problémát jelenthet, főleg ha nagy volumenű pályázatokról van szó. De tudjuk, azok nélkül viszont fejleszteni nem lehet. Ilyenkor értékelődik fel a lakosok munkája és hozzáállása. Az, hogy vigyázzunk értékeinkre, és munkánkkal gazdagítsuk a községet. Felújítottuk a buszmegállót? Igen, hogy azt pár napon belül a garázdálkodók összetörjék. Sajnos ez is realitás, függetlenül a helyi vezetés hozzáállásától. A nevelés ugyanis nem a polgármester feladata. Kamerával ellátni az egész községet pedig szinte lehetetlen. Ha tehát a községvezetők munkáját fogjuk értékelni, a sok egyéb szempont mellett azt is figyelembe kell vennünk, hogy mi, lakosok mit tettünk mindehhez hozzá, hogy megóvjuk a közös értékeinket.

Egy év alatt nem lehet csodát tenni, de a szándék, és a jó akarat megvan. Bízom benne, hogy a maradék három év elég lesz arra, hogy Tardoskeddet közös erővel előre vigyük, és a legjavát nyújtsam a lakosaink számára.

IFJÚ HÁZASOK

Mgr. Szikora Timea és Mgr. Morvai János	2011. 8. 13.
Mészáros Éva és Barobin Sergej	2011. 9. 3.
Mgr. Sipoš Csilla és Rybár Igor	2011. 9. 3.
Varga Márta és Hanák Tamás	2011. 9. 10.
Ing. Čapucha Katalin és Mészáros Daniel	2011. 9. 10.
Balogh Andrea és Pauer Róbert	2011. 9. 24.
Zahrádka Éva és Ryška František	2011. 10. 1.
Kovács Sabina és Brenkus Miroslav	2011. 10. 8.
Tóth Nora és Ing. Maršovský Róbert	2011. 10. 15.
Ing. Vanya Erika és Varga László	2011. 11. 5.
Szedér Petra és Ešek Milan	2011. 11. 26.

ÖRÖKRE ELBÚCSÚZTAK

Varga József (1941)	8. 5.
Baranovics Mária (1936)	8. 9.
Mészáros Irén (1926)	8. 14.
Vida Anna (1935)	8. 23.
Mészáros Zsuzsanna (1935)	9. 11.
Kiss Mária (1939)	9. 14.
Buják János (1920)	9. 15.
Kollár Emma (1934)	9. 23.
Antalecz Štefan (1926)	9. 25.
Atkári Imre (1928)	10. 6.
Király Ludovít (1930)	10. 7.
Stojka Božena (1955)	10. 22.
Csanda Ilona (1929)	10. 24.
Borbély József (1935)	11. 25.

LEGKISEBB LAKOSAINK

Hanco Alex	2011. 8. 3.
Kurucz Levente Péter	2011. 8. 4.
Csányi Ondrej	2011. 8. 9.
Nagyová Ella	2011. 8. 16.
Mészáros Peter	2011. 8. 25.
Stojka Alexander	2011. 9. 2.
Mogrovič Viktor	2011. 9. 14.
Polák Timotej	2011. 9. 14.
Harendarčík Miroslav	2011. 9. 16.
Sipos Maximilián	2011. 9. 27.
Szabó Dóra	2011. 10. 5.
Lakatošová Valentína	2011. 10. 30.
Anyalai Rebeka	2011. 10. 13.
Lakatošová Valentína	2011. 10. 30.
Győri Márton	2011. 11. 2.
Szabó Leila	2011. 11. 13.
Szikora Dominik	2011. 11. 16.
Góľáková Natália	2011. 11. 17.

JUBILÁNSOK

- 70 Augusztus:** Ladics Gyula, Harča Árpád, Tatai Ilona, Vas Károly, Boros Mária, Bogyó Géza, **Szeptember:** Máté Katalin, Jakubík Mária, Haluza Erzsébet, Brlai Mária, Bartoš Aladár, Tóth Zoltán, Tóth István, **Október:** Balogh Mária, Szabó Zsuzsanna, Mészáros János, Borbély, Károly, Borbély Katalin, Vanya Mária, **November:** Balogh Antal, Vanya László, Birkus Károly, Geró Irén, **December:** Tóth József, Kolarovič Péter, Hozlár Rudolf
- 75 Augusztus:** Jeruška Margit, Balla Zsuzsa, Ruzsik György, Bugyik Gyula, Virág Magdolna, Borély Pál, **Szeptember:** Kopečnā Ilona, Brenkus Mária, Balogh Rozália, Mojzes János, Makrai László, **Október:** Csányi Márta, Borbély Károly, **November:** Bogdány Vince, Bogdány József, Jakubík Karol, Švancár Anna, **December:** Csányi István, Sipos Jolán
- 80 Augusztus:** Grochal Veronika, Figura Margit, **Szeptember:** Vanya Ilona, Szikora Katalin, **November:** Vanya Irén, **December:** Bogdány Mária
- 85 Augusztus:** Borbély Mária, **Szeptember:** Kuruc József, Vanya Ilona, Bara Mihály, **Október:** Takács Rozália, Balogh Anna, **November:** Fugli Erzsébet, Zelenická Erzsébet, Rajos Mária, **December:** Vanya Zoltán Gyula, Bara Teréz
- 90 Augusztus:** Vida Mária

KÖZSÉGI RENDŐRSÉG

A községi rendőrség a közel-múltban új helyiségekbe költözött: a Kukučín utcai tűzoltó-szertár épületébe.

A községi rendőrség elindította a megújult honlapját, melyen polgáraink megtalálhatják – többek közt – a rendőrség tevékenységéről szóló beszámolókat. A honlap a www.op.tvrdosovce.sk internetes címen érhető el.

A községi rendőrség szeptemberben és októberben körülbelül 50 esetet vizsgált. Az esetek többsége lakossági bejelentés alapján a háztájiban a száraz kerti hulladék elégetése volt. A falu polgárai az őszi időszakban saj-

Hulladék lerakatok a komposztálótelepen

nos előszeretettel égetik el a száraz kerti hulladékot, nem törődve a légszennyezéssel. Ezúton is szeretnénk felszólítani lakosainkat, hogy a jövőben inkább a környezetkímélő komposztálást válasszák, vagy a saját telkükön, vagy a Gesztenye utcai komposztálótelepen, amely mindaddig üzemel, amíg nem nyílik meg a biológiailag lebomló hulladék új lerakata.

Az utóbbi időben elszaporodtak a biciklilopások a vasútállomás mellől. Így például szeptember 9-én a tolvajok egészen 3 hegyikerékpárt tulajdonítottak el. Mint kiderült, néhány esetben a kihágások vagy bűntettek elkövetői a környező falvak lakosai. Így volt ez az említett három kerékpár ellopásának esetében is, ugyanis a szelőcei elkövetőket a rendőrség tetten érte a zsákmánnyal. Az eltulajdonított bicikliket visszaszolgáltatta a tulajdonosaiknak.

Októberben kiderült, hogy a Gesztenye utcai komposztálótelepen új illegális szemétkerakatok bukkantak fel, ahová azok a polgártársaink helyezik el a szemetüket, akik nem tartanak hulladékgyűjtőt és így nem is fizetnek szemétszállítási díjat sem. A községi rendőrség erőteljesen dolgozik az ügyön, és megragadva az alkalmat, elmondhatjuk, hogy közel jár a megoldáshoz. Szeretnénk felhívni lakosainak a figyelmét, hogy a komposztálótelep csak a zöld szerves hulladék elhelyezésére szolgál, az egyéb jellegű hulladék elhelyezése bírság kirovását vonja maga után.

Gyakori problémaokozók a kóbor kutyák, illetve inkább azok gazdáinak felelőtlen viselkedése. Október végén

például egy nagy testű kutya K.G. lakos udvarába tévedt, és ott veszélyeztette az udvaron játszó unokát. A kislány szerencsére időben a házba menekült. Mire a felnőtt háztulajdonos beavatkozott, a kóbor állat már két kutyáját elpusztította.

A községi rendőrség az elmúlt időszakban két esetben idős polgárok elleni saját lakásukban elkövetett támadást vizsgált. Ezért is kérjük lakosainkat, főleg az idősebbeket, illetve egyedül élőket, legyenek résen és zárják kulcsra lakásaikat.

A falu központjában nemrégiben fejeződött be az útburkolat javítása, a templom körüli út jelentősen leszűkült, nem eléggé széles a vontatójárművek és erőgépek számára, melyek

A faluház homlokzatának megrongálása

károsítják az útszegélyeket. Ezért megkérjük a teherautó-sofőröket, főleg a kamionosokat, ne használják ezt a körforgalmat. Nemrégiben voltak telepítve az új útjelző táblák, ezek is jelzik, hogy a templomkert körüli útszakasz körforgalommá változott, tehát azoknak a járműveknek van előnyük, melyek a körforgalomban haladnak.

Beszámolónk végére még néhány fotót tartogatunk, melyek bemutatják, ahogy vandálok károsítják a köztulajdont, melyet aztán a község költségvetéséből, azaz mindannyiunk pénzéből kell felújítani.

Marenčák Péter

Megkérdeztük

A HIVATALVEZETŐT

A községi hivatal mindennapos életével kapcsolatosan Mgr. Veres Judittal, hivatalvezetővel beszélgetek.

– Tardoskedd önkormányzata az iskolák, és az óvodák fenntartója. Mennyi tanuló látogatja az egyes intézményeket?

A 2011/12-es tanévben összesen 468 tanuló tanul az iskoláinkban, míg az óvodákat 137 kisóvodás látogatja. Amíg az iskoláink állami hozzájárulásból élnek, addig az óvodákat, a napközi-otthonokat, az iskolai - és óvodai éttermeket a község finanszírozza. Ezt az összeget az adókból kell fedezni.

– A képviselő-testületek ülésein elhangzott, hogy az önkormányzatnak a - visszamenő évekre - kintlévőségei vannak. Hol tart az

elmaradt bérletek behajtása?

A községi hivatal az év folyamán fokozatosan hozzákezdett a bérben lévő „tulajdonok” és a bérházak elmaradó összegének behajtásához. Elégedetten mondhatjuk, hogy sikerült a 2005-ös évre vonatkozó elmaradásaink egy részét behajtanunk. A visszamenőleg hiányzó magasabb összegek esetében részletfizetési naptárt ajánlottunk, amelyre szétírtuk a havi befizetett összegeket a bérlők számára. Az elmaradt bérletek 40 százaléka november végéig már befizetésre került, de a cél a teljes összeg behajtása.

– A képviselő-testület legutolsó ülése elfogadta, hogy nyilvánosságra hozza a község web oldalán

a nemfizető (adó-elmaradó) fizikai és jogi személyek névsorát. Mikor valósul ez meg?

Az 511/1992 adótörvény 23b § 5 cikkelye lehetővé teszi, hogy az önkormányzatok nyilvánosságra hozzák az adóilletéket nem fizető lakosok névsorát. Erre lehetőséget a község honlapja kínál. 2011. december 1-jétől a tardoskeddi hivatal web oldalán olvashatók azon magánszemélyek névsora, akik 2010 december végéig nem fizették be az illetékes adót, ha ez az összeg meghaladja a 165 €-t. A jogi személyeknél ez az összeg 1 650 €-t tesz ki.

– Tudomásunkra jutott, hogy a hivatalban az elmúlt egy évben több ellenőrzés is zajlott. Melyek voltak

ezek, ill. zajlik e még bármilyen jellegű ellenőrzés?

Az évi kötelező ellenőrzések mellett - gondolok anyakönyvi, polgári védelem, pénzügyi ellenőrzésekre, 2011 szeptemberétől november 21-ig a Legfelsőbb Ellenőrzési Hivatal végzett komplex ellenőrzést. Munkájuk közel három hónapig Tardoskeddre irányult. Beszélgetésünk végén engedjék meg, hogy a tardoskeddi községi hivatal alkalmazottai nevében minden lakosnak áldott, békés ünnepeket és sikerekben gazdag, boldog új évet kívánjak.

Köszönöm a beszélgetést!

Ďakujeme Vám za prejavenu dôveru, prajeme šťastné a veselé vianoce, všetko najlepšie do nového roku 2012.

Köszönjük az eddigi bizalmat, kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kívánunk.

MVM Plus, s.r.o.

BERGENDI

**Prajeme Vám
spokojné, láskou
a porozumením naplnené
vianočné sviatky
a šťastný nový rok.**

Üvegtigris

Pokojné prežitie Vianočných sviatkov, pohodu a lásku v kruhu svojich najbližších a v Novom roku 2012 veľa zdravia, šťastia, osobných a pracovných úspechov želá kolektív fast food-u Üvegtigris.

Kellemes karácsonyi ünnepeket, nyugalmat, az új esztendőben pedig sok örömteli pillanatot, jó egészséget és sikert kíván az Üvegtigris kollektívája.

„Karácsonyfa, karácsony! Nincs is szebb a világon! Csilingel a csengettyű: Szép vagy fenyő, gyönyörű!”

A bőséges őszi programok után, az adventi időszak beköszöntésével készülődünk az év legszebb ünnepére. Számos alkalom adódik arra, hogy az óvodában is átéljük a karácsonyi ünnepek, jeles napok varázsát. Meghitt beszélgetések a szeretetről, ajándékozásról, mesélés gyertyafénynél, ezek mind emelik az ünnep hangulatát.

A csoportszoba melegében megkötjük az adventi koszorút. Téli díszítést kap az óvoda, az ünnepi előkészületeknél érdekes tennivalók akadnak, amiből minden gyermek a sa-

ját képességei, ötletei szerint veszi ki a részét: fest, ragaszt, hajtogat, dekorációt készít.

A Mikulás-napi ünnepségek várva várt esemény az óvodások körében. Nagy lelkesedéssel készülünk a műsorra, hisz verset mondani, énekelni, táncolni a Mikulásnak mindenki szeret.

Az adventi készülődés napjaiban a mézeskalácsok készítésére örülünk a legjobban. A fiúk legalább olyan aktívak mint a lányok, együtt szagatjuk, díszítjük és később csomagoljuk a sütit. Illetos mézeskaláccsal, gőzölgő

gyümölcssteával vendégljük meg majd a szülőket a karácsonyi műsor után.

Mi is tudjuk, hogy ajándékot nemcsak kapni, de adni is legalább olyan jó. Nem fe-

szetteinknek. A hó fehérsége, a fenyő zöldje, a mézeskalács illata teszi különlegessé a mi karácsonyunkat.

A magyar óvoda alkalmazottai és apró növendékei nevében kívánok minden kedves

ledkezünk meg senkiről, aki a szívünknek kedves, ezért apró ajándékokat készítünk, és a műsor végén, karácsonyi zene halk kíséretében átadjuk

olvasónak békés, boldog karácsonyi ünnepeket!

Pintér Adrianna

A SZENT ISTVÁN ÓVODÁBAN AZ ANGYALOK HANGJA KÉL

Megállíthatatlanul közeledik a december, ami nem csak a várható télre jellemző hideg idővel köszönt minket, hanem megkezdődik az óvodánk életében az egyik legszebb ünnepkör, az adventől karácsonyig tartó időszak. Advent idején minden vasárnap egy-egy angyal száll le a földre, aki békességet hoz, s keresik az emberek szívében lakozó tiszta szeretetet.

A tanító nénik kalendáriumot készítenek, melynek minden ablaka meglepetés a gyermekek számára, ezzel közeledünk a kereszténység legszebb, legbensőbb ünnepére - Jézus születésére. Óvodánkban a karácsonyi előkészületekhez hozzátartoznak a csoportszobák és egyéb helyiségek feldíszítése, ünnepi ruhába öltöztetése. A gyermekek mézeskalács-figurákat sütnek, különféle kreatív díszeket készítenek, amelyek

a karácsonyfánkat ékesítik. A fa alatt felállítjuk a házilag készült jászolt, együttesen meséljük a betlehemi kisded történetét, aki istállóban született. A kisgyerekek mélyen együttéreznek a kis Jézussal, nagy átééléssel tudják énekelni a régi karácsonyi éneket: „Rossz a Jézus kis szí-

mája”. A nagycsoportosokkal el is játszuk e történetet, a kisebbek angyalokká változva táncolnak és énekelnek. Ugyanilyen lelkesek a saját kezű ajándékok készítésében is, amelyeket egy meghitt karácsonyi műsor keretén belül adják át a szüleiknek és társaiknak.

E különleges nap varázsa, a meglepetések öröme az óvodánkba is bekerül. A karácsony igazán megragadja a gyerekeket, amitől számukra is érthetővé válik ez az ünnep, az a készülődés, a különleges napok közös tevékenységei és kis szertartásai. Célunk tehát, hogy ez a gyerekek számára fontos legyen, amire még felnőttkorban is nosztalgiával gondolnak vissza a hangokból, ízekből, illatokból, színekből, a közös készülődésből, az ajándékozás és a bensőséges együttléti örömeiből, Jézus szeretetéből szövedött KARÁCSONY legyen.

A Szent István Óvoda óvodásai és kollektívája nevében kívánok mindenkinek:

Szeretettelben gazdag, békés ünnepeket!

Mgr. Bencze Michaela
óvodavezető

SZEMERÉNYI KÁROLY ALAPISKOLA ÉLETÉBŐL

A minap vette kezdetét az iskolai tanév, és máris decembert írunk. De még mielőtt tömören összefoglalnánk, mi is zajlott az iskola falai közt, jöjjön egy kis statisztika a 2011/2012-es iskolai évről. Iskolánkat 169 tanuló látogatja, ebből 9 tanuló integrált. Napi szinten 14 pedagógus, 1 nevelő és 1 asszisztens oktatja a tanulókat.

Iskolánk egyik fő prioritása az egészséges táplálkozási szokások ismertetése és elsajátítása. Első évben került az órarend főtantárgyai közé **az egészséges táplálkozás tantárgy**, melyet a VIII. osztályban oktatunk. De emellett, minden szeptemberben tarunk egy egészséges napot a tanulók nagy örömére.

Szeptember kezdetével újra megtelik az iskola régi- és új diákokkal. Ebben az évben sem volt másképp. A kis elsősök nagy lelkesedéssel vették birtokukba az osztálytermet ill. a megkészített ajándékokat. A szülők további támogatást vehettek át a Rákóczi Szövetség jóvoltából. Az első osztály valamennyi diákja nevében 20 szülő 10.000 forintot vehetett át Csáky Csongor, a szövetség képviselőjétől.

Aktív munka zajlik a napközi otthonunkban is, ahol „mindenszentek éjszakáján” vagy ahogy mi ismerjük, halloween alkalmából rendhagyó bált rendeztek. Nem hiányozhatott a játék, a versenygés, a tornaterem szellemének a keresése sem. A kötetlen szórakozás tűzijátékkal fejeződött be.

A jelen nem létezik a múlt nélkül, s ha nincs múlt, a jövő is bizonytalan- hangzik el számos gondolkodó szájából ez az aforizma. A Szemerényi K. MTNYAI pedagógusai is nélkülözhetetlennek tartják a múltidézt, a hagyományok ápolását.

Az őszi a tardoskeddi gazdák számára a betakarítás időszaka. Leszüretelik a szőlőt, kamrákba kerül a takarmány pl. a kukorica, a cukorrépa. A hagyományok ápolása az iskolánkban lehetővé teszi, hogy a tanulók maguk is betekintést nyerjenek a múltba, a tardoskeddi szokásokba. A hagyományos őszi nevet viselő programunk csakis az összefogásnak az eredménye, ugyanis a dédmamák, a nagymamák, néprajzkutató nélkül nem valósulhatott meg. Közöszen elevenítettük fel a tollfosztás, a kukorica morzsolás, a csuhékötés és a paprikafűzés hagyományait. De nem hiányozhatott a diótörés ill. előkerültek a nagymamák titkos pogácsa-, rétes- és kalácsreceptjei is. Méry Margit előadásában megtudhattuk miként éltek, milyen ruhát viseltek stb. a tardoskeddi emberek. A nap végére gyönyörű alkotások születtek különböző magvakból, tollpihékből, de nem feledkezhetünk meg a hímezett abroszokról, sítokról sem.

PaedDr. Tóth Szilvia

DISZLEXIÁS A CSALÁDBAN

A Tardoskeddi Hírmondó legutóbbi számában az érdeklődők a tanulási zavarok általános problémáiról, okairól és típusairól olvashattak. A mostani cikk megpróbálja tömören összegezni a **diszlexia- az olvasási zavar** konkrét tüneteit ill. fejlesztő gyakorlatokat kínálni. Diszlexiáról beszélünk, ha a tanuló normálszociokulturális tényezők között nem képes megfelelő pedagógiai segítséggel elsajátítani az olvasás alapjait. A legtöbb tanulóknál az intelligencia hányadosa csak átlagos szinten van. Ebben az esetben figyelembe kell venni az agyi hemiszféra működését. Ha az agy bal félteke sérült - akár a szülés következtében- az olvasás gyors lesz, de rengetek hibával. Míg a jobb félteké - biztosítja a betűk felismerését-, sérülésénél a koncentráció a betűre fókuszálódik, nem a szöveg megértésére. Ilyen esetben az olvasás lassan történik.

Konkrét tünetek: a sok olvasási hiba, a lassú olvasási tempó, egybeolvasási nehézségek, betűtévesztés, -kihagyás, -betoldás. Tipizált tünet a betűsorrend megváltoztatása, a toldalékok hozzágondolása. Az olvasás során sok esetben előfordul, mintha a tanuló énekelne, helytelenül észlelné a mondat végét - nem érzi azt. Hosszabb ideig tart a szótagolás a kelletténél. A beszéd terén is történhet elváltozás. Gyakori a dadogás, a hadarás, ahol a tanuló kényszeresen meg akar felelni a szülőnek, pedagógusnak. Nem feledkezhetünk meg a szűk szókincsről sem.

Sok esetben a tanulási probléma viselkedési zavarral is jár. Így próbálja a tanuló valamilyen szinten kompenzálni a lemaradást, szükségét érzi, hogy a figyelem felé fókuszálódjon. Megjelenik az éretlenség, az infantilizmus,

az extravagáns viselkedés. Szeretném megemlíteni, hogy a diszlexia legtöbb esetben a diszgráfiával és - ortográfiával is párosul. Tehát az olvasási problémákat a helyesírási gondok is tetőzhetik. Miután a gyógypedagógus diagnosztizálja a problémát, a korrekció következik. Elkezdődik a munka, mely csak akkor hatékony, ha a szülő-pedagógus - gyerekek közösen szeretnék a problémát kiküszöbölni. **Lássunk pár korrekciós gyakorlatot:**

Kisebb tanulók esetében próbáljunk ablakoska segítségével olvasni. Készítsünk 2x3 cm kockát, olyan nagyot, hogy csak 1 szótag férjen bele, később az alakzat nagyságát növelhetjük egy szótagra. A tanuló fixálni tudja a betűt, szótagot. A négyzetet fokozatosan toljuk, míg a tanuló nem olvasta el a szavat. Amíg a betűt nem ismeri fel a diák, használhatunk **színes ceruzát** pl. a tanult rövid

magánhangzót zöld ceruzával míg a hosszút pirossal írjuk körbe. Legnagyobb problémát az alakilag, hangilag azonos betűk olvasása okozza pl. b-d, m-n. Ilyen esetben javasolt a **színes kocka metódusa**. A kocka piros oldalára a **B** betűt helyezzük, míg a kék oldalra a pl. **D** betűt. Forgatás után, mondjunk pl. B betűvel kezdő szavakat vagy szóban előforduló szavakat stb. Már olvasni tudó tanulóknál ismert a **dupla olvasás** is, mikor a felnőtt együtt olvas a tanulóval, így segíti őt. A **globális olvasás** lényege, hogy a szülő kezdi meg az olvasást, a tanuló figyel. Az első mondatok után a diák is olvasni kezd, így hallja az intonációt, és könnyebben olvassa el az egyes betűket stb.

A diszlexia nemcsak az olvasási órákat érinti, hanem valamennyi tantárgyat, ezért figyeljünk oda, amikor gond mutatkozik.

PaedDr. Tóth Szilvia

*„Csillagszóró szórja fényét,
árasztja a szeretetet s a békét.
Angyalka száll házaad felett,
hogy átadjon egy üzenetet:
BOLDOG KARÁCSONYTI!”*

A Szemerényi Károly Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola valamennyi alkalmazottja és diákja nevében kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kíván

PaedDr. Tóth Szilvia
iskolaigazgató

ISMÉT TOBOROZTAK A CSERKÉSZEK

A Sík Sándor cserkészcsapat október 28-án, pénteken őszi játékos délutánt szervezett, amely célja új tagok toborzása volt. Több mint 50 gyerek jött el a cserkészotthon falai közé, ahol rengeteget mókáztak, kézügyeskedtek, ugyanakkor jutott idő a kinti játékokra is. A nap végére mindenki elfáradt, de pozitívan értékeli igyekezetüket, ugyanis 12 új jelölt lett a csapatban, akik egy-egy órsbe fognak tartozni.

OAMB 2011

Az OAMB2011 szervezői csapata

Idén Tardoskedd adott otthont a Szlovákiai Magyar Cserkesszövetség egyik legnagyobb rendezvényének, a XVI. Országos Akadályversenynek és Métabajnokságnak. Szeptember 15-én estére az ünnepélyes megnyitóra, amelyre a helyi amfiteátrum-ban került sor. A zászlófelvonás után Csémi Szilárd, szövetségünk ügyvezető elnöke, a tardoskeddi csapatparancsnok, Bencze Dávid és Tardoskedd polgármestere, Ing. Tóth Marián ünnepi beszéddel köszöntötték a jelenlévőket. Az ünnepi beszédek után kezdetét vette a kultúr-műsor. Felléptek falunk kultúr csoportjai, a Szivárvány néptáncscsoport, a Zengő 4-es citeracsoport, a helyi zeneiskola gitárosai, valamint a Kicsi Hang verséneklő együttes.

A megnyitó után minden cserkész elfoglalta helyét az alapiskolában. Ki itt, ki ott, lassacskán mindenki „berendezkedett” a maga módján. A szálláshelyek elfoglalása után két szepsi cserkész, Bartók Zoltán és Juhász Veronika tarott fényképes előadást az idei svédországi cserkész-találkozókról. Későre járt az idő, az előadást követően a napostiszt takarodót fújt. Minden cserkész izgatottan

hajtotta álomra a fejét, hisz tudták, másnap hosszú útra kelnek. Pénteken már a korai órákban elindultak az első csapatok, hogy feltérképezzék a falut és környékét, illetve hogy bizonyosságot tegyenek cserkész-tudásukról. Vidáman, sokak énekelve járták körbe a csaknem 20 km-es útszakaszt. Estére az utolsó csapatok is visszaérkeztek az alapiskolába és miután mindenki megvacsorázott, énekszóval indultunk az esti táborűz helyszínére. A táborűz közben sor került a métabajnokságok kisorsolására is. Szeretettel zártuk az estét, és ismét az alapiskola felé vetők az irányt, majd mindenki a saját „ágya” felé.

Ééééé elérkezett a várva várt szombat. Kilenc óra a versenyzők összeszedték minden erejüket, a szurkolók minden hangjukat, hangszerüket és kezdődhetek is a métabajnokságok. A szurkolók hangjával megtelt az egész tér, még a falu lakosait is kicsalogatta a szabadba. A tardoskeddi cserkészek szülei is kilátogattak közénk. Ki szurkolni gyermekeinek, ki pedig segédkezni az ebédosztásban, kofola csapolásban, és mindenben,

amiben csak kellett. Hálás Köszönet illeti őket. Az együtt töltött időt megköszöntük Istennek a 6 órai szentmisén, melyet

a Pengő zenekar zenéjére rop-ták a táncot a néptánc kedvelői. A tánc után az eredményhirdetés volt hátra. Asztalos Zoli a tardoskeddi cserkészek segítségével kihirdette a győzteseket és kiosztotta a nyereményeket. Az akadályversenyen KÖLÖK kategóriában Nyék-várkony (1), Királyhalmec (2) és Kassa (3)... SUHANC kategóriában Fél (1) és 2 Érsekújvári csapat (2-3) jeleskedtek. A métabajnokságon pedig KÖLÖK kategóriában Érsekújvár (1), Bős (2), Kassa- Királyhalmec (3), SUHANC kategóriában pedig Szepsi (1), Léva (2) és Ipolyság (3) szereztek dobogós helyet.

A tardoskeddi csapatoknak ugyan dobogós helyet nem sikerült szerezniük, de mindvégig kitartóan küzdöttek úgy a métabajnokságon, mint a pénteki akadályversenyen. Büszkéek vagyunk rájuk.

Köszöszönet támogatóinknak és mindenkinek, aki jelenlétével megtisztelte rendezvényünket.

A 60. sz. Sik Sándor cserkészcsapat nevében

Bugyik Szimona

Csapatunk volt- és jelenlegi csapatparancsnokai felvonják a zászlót

Borbély Péter atya celebrált, majd a sportpálya felé indultunk. Ott mindenki megvacsorázott, megtömté bendőjét finom gulyással, és már kezdődhetett is a Big If koncert, amelyben fellépett az egyik tardoskeddi cserkész, Benkő Henrich is. Később a táncház vette kezdetét, ahol

Közel 400 cserkész együtt templomunkban

TARDOSKEDDIEK A TARKA MARHA- FESZTIVÁLON

A Rozmaring énekkar augusztusban meghívást kapott a bonyhádi német napokra, más néven a Tarka Marhafesztiválra.

sán szállásoltak el bennünket. Eljöttek páran a felvidéki énekkar tagjai közül egy kis tereferére. Meglepetéssel is szolgáltak nekünk, egy vetél-

letti párkányon a gyönyörű díszítés, az egyedi kovácsolt vaskapu és még sorolhatnám. A belső teret nem lehet szavakba foglalni, mert annyira csodálatos, hogy azt látni kell. Nekem már volt szerencsém és élvezhettem ezt a csodát. Sajnos idő szűke miatt nem mehettünk be a templomba, de így is nagy élmény volt megcsodálni. Ezt követően átsétáltunk a főtérre, ahol nagyon szép épületek veszik körbe a teret, és itt már megnézhetük belülről is a magyarországi török építészet legkimagaslóbb alkotását, Gázi Kaszim pasa dzsámiját, ami ma már katolikus templomként működik. Ebéd után egy kis sétát tettünk a városközpontban, majd a délutáni órákban visszatértünk Bonyhádra. Estére már felfrissülve, nagyon jól szórakoztunk az utcabálon, a tűzijáték után visszatértünk a szállóba, kipihenni az egész napi kellemes fáradtságunkat.

Vasárnap reggeli után részt vettünk a német nyelvű szent-

misén, délután pedig a szabadtéri színpad mellett kis faházikók egyikét rendeztük be a községünkre jellemző régi tárgyakkal. Az énekkar tagjai Tardoskeddi Hírmondókat és képeslapokat osztottak szét az érdeklődők között.

Délután 16 órakor a szabadtéri színpadon Potápi Árpád János országgyűlési képviselő és Bonyhád város polgármestere megnyitotta a fesztivált, ahol a szomszédos országok meghívott csoportjai mellett mi is felléptünk. Az első dalszövegeket szlovák, német és magyar dalokból kötöttük össze, míg a másodikban a tardoskeddi nótákat énekeltek tardoskeddi tájszólásban.

A közös vacsora után búcsút vettünk vendéglátóinktól, megköszönve a törődést. Hosszú út állt előttünk, de vidáman teltek az órák, éjfél után szerencsésen érkezünk meg kedves szülőfalunkba.

Ezúton még egyszer megköszönjük, ezt a felejthetetlen három napot.

Puskás Mária

ROZMARING ÉNEKKAR 2011-ES ÉVI FELLÉPÉSEI

Február 11.	Teadélután
Március 7.	Nőnap Tatabánya-Bánhidán
Március 13.	Megemlékező a 1948/49-es forradalomra
Április 29.	Anyák napja
Április 30.	Májális
Július 2.	Környei Sörfesztivál
Augusztus 12-14.	Bonyhádi Tarka Marhafesztivál
Augusztus 20.	Tardoskeddi búcsú
Október 21.	Jubilánsok ünnepe
December 17.	Karácsonyi vásár
December 21.	Karácsonyi műsor a JAK Alapiskolában

kedőt szerveztek a meghívott csoportok között, ahol 10 kérdésre kellett jó feleletet adni az EU-val kapcsolatban. Feltűnt

Augusztus 12-én pénteken reggel a csoport 12 tagja egy kis mikrobusszal útra kelt Bonyhád felé. Közel 300 km állt előttünk, ezért egy kis pihenőre megálltunk Székesfehérvárott, ahol megnéztük a római katolikus Szent Imre templomot és a Szent István király bazilikát. Egy kis frissítő után folytattuk utunkat, majd a délutáni órákban megérkezünk Bonyhádra, ahol Kolozsiné Gergely Cecília fogadott bennünket. Nagyon jól megszervezett 3 napot töltöttünk ott. A Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium diákszállá-

tól, mivel nem voltunk felkészülve, de így is sikerült az első helyezést elnyernünk.

Szombaton reggeli után, a német meghívott csoporttal városlátogatásra indultunk Pécsre. Idegenvezető segítségével megnéztük a város nevezetességeit. Ami a legjobban megfogott bennünket Pécs városának egyik legszebb történelmi nevezetessége a Szent Péter és Szent Pál Székesegyház. A hatalmas mészkőből épült templom lenyűgöző látvány, a magasba emelkedő négy tornyával a 12 apostollal az árkádok fe-

MOJZES ERZSÉBET

František Buda

A gyémánt-pár

Ez a szép és találó megnevezés azokat a házaspárokat illeti meg, akik jóban-rosszban, örömben-gondban, minden nehézséget leküzdve, 60 éven át kitartottak egymás mellett.

Tardoskedden hagyománya van a házassági évfordulók megünneplésének. Minden

most felkerestem őket otthonukban. A szépen berendezett, kényelmes lakás, a gondozott udvar, a mintaszerű kert a kettejük rendszeretét és dolgos kezeit dicséri.

Szíves közvetlenséggel beszéltek egész életükről, melyben az elmúlt 60 évet egymás oldalán éltek meg. Gysuzi az idén 84 éves, Panni a 60. évfordulón tölti be a 83-at.

Mindketten tősgyökeres tardoskeddiek. Mindenki ismeri és tiszteli őket. Ők is ismernek mindenkit és nem csak a régmúlt, de a jelen is érdekli őket. Kedves, elégedett emberek, pedig az élet nem kényeztette el őket. Zsenge ifjúkorukat beárnyékolta a II. világháború komor évei, a nélkülözések, félelmek.

Gysuzi korosztályát, mint levendét, jövődő katonákat, már 16-17 évesen kemény kiképzésben részesítették.

Így készítették fel őket a háborús bevetésre. Erre már

dolgoztak nagyon nehéz és veszélyes körülmények között a romok eltakarításában.

A háború után további nehéz évek következtek, főleg a magyar nemzetiségű lakosokra. Jött a deportálás, amikor 1947 februárjában marhavagonokban hurcolták el a 19 éves Gysuzit szüleivel, kisöccsével, Joskoval és sok más tardoskeddivel együtt Csehországba, Tachovba. Ott az állami birtokon kapott munkát, ami nyelvismeret nélkül bizony eleinte nem volt könnyű. 2 év múlva jöhettek haza, akkor

Panniék családját tragikus csapásként érte, amikor édesapja 1944-ben, 44 évesen hirtelen meghalt. Nem a háborúban, mégis a háború áldozata lett. Heveny vakbélgyulladását sürgősen operálni kellett volna, de Újvár bombázása miatt nem vihették be a kórházba, így másnapra elhunyt.

A gazdaság minden gondja az apa nélkül maradt családra, az édesanyára és a lányokra maradt, hiszen Panni akkor 16 éves volt, a nővére, Katka 18, az öccse, Pityu pedig csak 6. Katka aztán férjhez ment, de a férje csak egy ideig vezette a gazdaságot, mert kitelepítéskor ők Magyarországra kerültek, a rengeteg munka pedig itt maradt. Mindegyikük tette, amit tudott vagy bírt. Ha valaki segített nekik, azt vissza kellett segíteni és ez Pannira várt. Csak a vasárnapjai és a szombat estéi voltak szabadok, amikor is találkozhatott Gysuzival. Találkozóhelyeknek bizonyultak a szombati lagziablakok, ahol együtt táncolhattak. A találkozókból udvarlás lett, majd 1951-ben esküvő. Mint ifjú házaspár, Panniéknál laktak és lassan igazi család lettek.

évben – általában pünkösdkor – a templomban ünnepélyes szentmise keretében megújítják esküjüket a 25 éves házaspárok, az „ezüst-párok” (belőlük van a legtöbb) az 50 éves házaspárok, az „arany-párok” (ők már kevesebben vannak), és a 60 éves házaspárok, a „gyémánt-párok”, sajnos egyre kevesebben élnek meg ezt a szép évfordulót.

Ilyen szerencsés gyémánt-pár a 2011-es évben a Csányi házaspár: Csányi Gyula és Vanya Anna, vagy ahogyan a faluban ismerik őket: a Pípás Gysuzi és a Vanya Panni. Ezt a kedves, rokonszenves párt nagyon régen ismerem és

nem került sor, a háború véget ért, de a lebombázott Érsekújvárban kötelezően heteket

a surányi cukorgyárban, meg a családi gazdaságban dolgozott.

Jöttek a gyerekek. 1952-ben megszületett Gyula, 1955-ben Vince. Csányiék 1956-ben építkeztek, ami soha nem volt könnyű, de akkor, amikor az 1953-as pénzbérlés elvitte a nehezen megkeresett pénz nagy részét, még nehezebb volt. Gyuszi akkor az útéptő vállalatnál dolgozott egész héten, hétvégén az épülő háznál. Építkeztek, mint a fecskék. Amit csak lehetett, a maguk erejéből csinálták, de kitartottak, saját otthon akartak.

1957-ben beköltöztek a házukba. Szerény körülmények között laktak, éltek, de gondos szeretettel nevelték a két kislegényt, akik már iskolába jártak, amikor 1963-ban megszületett a várva-várt kislány, Klári. A boldogság így lett teljes. Teltek, múltak az évek. Csányiék dolgoztak, kertészkedtek. A gyerekek közben felnőttek, dolgozni mentek. Gyula karbantartó lett, Vince pincér, Klári egészségügyi nővér. Mindig jó gyerekek voltak. Szerették egymást és a szüleiket is. Fokozatosan három lakodalomra gyűlt össze Csányiék a nagy rokonság. A gyerekek kirepültek otthonról és saját családot alapítottak. Így bővült a család a két menyecskével és a vővel.

Jöttek az unokák is, összesen hatan: 4 fiú és 2 lány. Ők is felnőttek, dolgoznak és öten közülük már családot alapítottak. A család egyre terebélyesedik, az albumok telnek a szebbnél szebb fényképekkel. Csányiéknek ma már három gyönyörű dédunokájuk van: Balázs, Abigél és Kristóf. Természetesen boldogan várják a továbbiakat is.

A gyerekek, unokák, dédunokák gyakori vendégek a Csányi háznál. Jönnek segíteni, vagy csak látni akarják a mamát és papát, illetve a dédiéket, akik örülnek mind-egyiküknek.

Együtt ünnepelik a kerek születésnapokat, promóciókat, eljegyzéseket, esküvőket és más családi ünnepeket, amikből akad több is minden

évben. Ebben az esztendőben a 60. házassági évfordulót ünneplik. A templomban már megünnepelték, a családban november végén készülnek megtartani a gyémánt-lakodalmat. Csányiék örömmel várják vendégeiket. Boldogok,

hogy ilyen szép, nagy családjuk van, és hogy mind egészségesek.

A gyémánt-menyasszony és vőlegény a meghatottságtól könnyes szemekkel, de boldogan, teljes összhangban mondja ki azt, amit éreznek,

hogy ezért a szép családjukért érdemes volt együtt leélni egy életet, egymást szeretve, segítve dolgozni, küszködni. Megérte!

A gyémánt-párnak még sok szép évet, erőt, egészséget kíván:
Csomó Magda

JUBILÁNSOK 2011

A hétköznapiakból való kiszakadás, a felhőtlen kikapcsolódás, valamint a jubilánsok köszöntése volt a célja annak a rendezvénynek, amely 2011. október 21-én

nyugdíjas klub tagjai a helyi nyugdíjas klub meghívására érkeztek falunka, és elkísérte őket a Tatabányai Szlovák Önkormányzat elnöke is Keveházi István személye-

Tóth Marián polgármester, majd így folytatta: „Két nemes fémből kellene ötvözni e mai, de nem mindennapi ünnepi jelvényt. Aranyhoz hasonlítom szerető szívüket. Az arany fénye nem halványult a sok gondtól, megpróbáltatástól. Az arany mellett ezüst fény is csillan mai nap. Ezüst hajukban sok-sok tél ott felejtette fehérségét. Amint a természetben is van tavasz, nyár, ősz és tél, az ember életében is ez a folyamat megy végbe. Az idős kor az Élet rendje, az érettség, az életbölcsességgel, gazdag tapasztalatokkal.

volt megtartva a Faluházban. A helyi Nyugdíjas Klub Tardoskéd Község Önkormányzatának támogatásával immár hagyományosan októberben rendezte meg a jubilánsok ünnepségét. A rendezvényre azok a lakosok kaptak meghívást, akik idén ünnepik kerek 70., 80., illetve 90. születésnapjukat. Szép számban jelentek meg a hetvenesek és nyolcvanasok, és részt vett egy kilencven éves „szépkorú” is, Vida Mária néni, aki a nyáron töltötte be szép 90. életévét.

Az idősek iránti tisztelet hónapjában megszervezett rendezvényen a kultúrműsorról a Rozmaring énekkar gondoskodott, de a szórakoztatásban jeleskedtek a Tatabánya Bánhidáról érkezett vendégek is. A bánhidai

ben. Buják Erzsébet konferálta a két nyugdíjas klub műsorát, amelyben elhangzott több magyar és szlovák dal, de nem hiányzott a vidám jelenet és tánc sem.

„Önmagát becsüli minden nemzedék, ha tudomásul veszi, a világ nem vele kezdődött”

Sütő András szavaival köszöntötte a jubilánsokat

Kérjük a jó Istent, adjon még sok-sok lágy, simogató tavaszt! Köszönjük a példamutatást! Köszönjük az emberi értékeket, melyeket belénk csepegtettek!”

A köszöntés után a jelenlevők elfogyasztották az ízletes ebédet, majd kezdetét vette a kötetlen beszélgetés, nótázás, de voltak, akik táncra is perdültek.

ÁRVÍZ UTÁN ASZÁLY...

Szeretettel üdvözlöm a tardoskeddi lakosokat. Megtiszteltetésnek érzem a Tardoskeddi Hírmondó szerkesztőségének felkérését e cikk megírására. Remélem, hogy szívesen fogadja a falu lakossága, hogy információt olvashat a helyi mezőgazdasági szövetkezetéről ebben a szép karácsonyi számban.

A mezőgazdaság az utóbbi évek során sajnos kiesett a szlovák nagypolitika érdeklődésének központjából. Ennek, a számunkra kedvezőtlen ténynek nagyon kézenfekvő okai vannak, ma a mezőgazdaságban alig dolgozik 15 ezer ember, és ez a szám valljuk be mint választópolgár nagyon alacsony.

Szlovákiában kedvezőtlenek a feltételek a mezőgazdászok számára úgy az ár, mint a támogatási politikában, teljesen hiányzik a hazai termelők érdekeinek védelme. Az idegen üzletláncok elterjedése, és a korlát nélküli behozatal miatt üzleteink polcai telve vannak külföldi és sajnos sok esetben alacsony minőségű élelmiszerekkel, ami a hazai termelés rovására, és a lakosság kárára történik.

Probléma azonban van bőven határon belül is. A produktív mezőgazdasági termelés Szlovákia délidékeire jellemző. Minden józan paraszt úgy gondolkodna, hogy oda fekteti be a pénzét, ahol a természet adta körülmények kedvezőbbek, mert ott többet fial. Lehet, hogy a mezőgazdasági támogatások feltételeinek megállapításánál nem ült egy paraszt sem? Lehet.

Az is nagy kár, hogy senkinek sem jutott a támogatások elosztásánál eszébe összekötni a mezőgazdasági cégekkel a vidék fogalmát, pedig ez a kettő elválaszthatatlan. A jól menő helyi cég több munkahelyet, szép, rendezett környezetet és gazdagabb falvakat jelent. Lehet, hogy honatyáink egytől-egyig városiak? **Biztosan így van, mert ki más hagyná rá a falu keserves döntésére, hogy a földadón keresztül, mennyire koppasztja meg a helyi mezőgazdasági cégeit. Minél több pénzt szed be a falu**

– annál kevesebb marad a földművelők és az ott foglalkoztató lakosok számára. Ez páratlan dolog, de hát mi már csak ilyen páratlan ország vagyunk.

Örömmel folytatam azonban, mert nálunk nem ez a helyzet, legalábbis ami a falu és a szövetkezet viszonyát illeti, mindkét fél a lehetőségeihez mérten igyekszik segíteni, illetve tolerálni a másik fél problémájának megoldását vagy elvárásait.

Mi, a szövetkezet úgy érzem emberségből és segítőkészségből jelesre vizsgáztunk a tavalyi árvíz idején, de az árvíz okozta problémák, károk elhárításánál és egyéb más munkálatok elvégzésével az idei évben is. Nagyon sok árvízvédelmi munkát elvégeztünk az idei évben. Árkokat tisztítottunk, új árkokat ástunk, hogy lefolyjon a földeken, és az emberek kertjeiben rekedt víz. Érezzük, hogy érintenek bennünket a falu problémái, hiszen a település szerves része vagyunk – 145 taggal és az 1800 földművelési szerződésen keresztül talán a falu összes családjával szoros kapcsolatban állunk és ami a legfontosabb, a tagság és munkások csaknem 100 %-a tardoskeddi.

MOST PEDIG PÁR SZÓBAN A KONKRÉTUMOKRÓL...

A tardoskeddi szövetkezet 3 200 ha területen gazdálkodik, ez a terület magába foglalja a szántóföldön kívül a kertjeinket, szőlőinket, telepeinket, a legelőket, sőt még a vízfelületeket – kanálisokat, halastavakat – is.

A 2011 évben 130 fő körül lesz a munkásaink létszáma, de pl. szezonzban volt hónap, amikor több mint 200 embernek adtunk fizetést, ami a mai szűkös világban, nem is olyan egyszerű dolog.

Termelési struktúránk évek óta csaknem változatlan. Foglalkozunk mezei és speciális növénytermesztéssel, állattenyésztéssel, gazdag gépparkkal rendelkezünk, van feldolgozónk, szárítónk, takarmánykeverőnk, hűtőházunk és 400 vagon árura raktárhelységeink is.

A növénytermesztésünk keretein belül még mindig a legna-

gyobb területet, több mint 2000 ha-t, a klasszikus mezei növények foglalják el, ezek a gabonafélék (búza, árpa, kukorica, vetőmagnak való kukorica), olajos növények (repce, napraforgó), a kapásokból a cukorrépa és a takarmánynövények.

A tavalyi árvíz elmosta a termést, de nyomait sajnos nagyon megérettük az idei évben, sőt így lesz ez még a következő pár évben is. (Nagyon fájlalta a szövetkezet, hogy annak ellenére, hogy az általunk művelt területből 2000 ha víz alatt volt és ez 2 millió € terméskiesést hozott, nem kaptunk kárpótlást az árvíz okozta károkért a minisztériumtól.)

A vízáztatta és eddig jó minőségű termőföld terméketlenné, összetömörültté vált, kiszorult belőle az oxigén, kimosódtak belőle a tápanyagok, sok helyen csaknem értéketlen sár lett belőle. Amelyik termény ilyen földbe jutott, az alig adott termést, és ha megtermett is, a minősége az termésnek nagyon gyenge lett. Az idei paradicsomunk (130 ha) nagy része is ilyen területre jutott, és a megszokott termés 15 %-a termett belőle.

A tavalyi árvízet idén lecserélte az aszály. Míg az előző évben a víz miatt, idén a szárazság miatt vagyunk fékezve a mezőgazdasági munkákkal a határban.

Speciális növénytermesztésünk keretén belül szőlő és gyümölcsstermesztéssel is foglalkozunk.

Szőlőnket az egész területen 32,4 hektáron felújítottuk. Idén ültettük ki az utolsó 12,4 ha-t. Kihasználtuk az EU támogatást, és keresett, atraktív fajtákra cseréltük a régi ültetvényt. Húsz hektár már termő szőlő, de még igazi jó termést nem szüreteltünk. Az időjárás szeszélyes és mindig jön valami, ami megtizedeli a termést, téli fagy, tavaszi fagy, és mivel nem volt pénzünk hálóval lefedni ezt a nagy területet, sok kárt tud okozni a jégeső és ősszel a seregélyek is. Az itt ígért EU támogatás is nagyon nehézkesen, számtalan ellenőrzés után éveket késve fut be a számlánkra – a már kétszer leszüretelt területre még

nem kaptuk meg a telepítésre jóváhagyott támogatást. A támogatást fizetők is pénzihiánnyal küszködnek.

Gyümölcsösünk is nagy részben felújított. A termő almásunk – 16,5 ha és a 9 ha kajszibarackosunk az idei évben besorolást nyert mint a tíz legszebb szlovák kert egyike, amire méltán vagyunk büszkék.

Érdeklődéssel figyelte a falu az új almáskertünk telepítését a régi barackos helyén, 14,5 ha területen. Ez a telepítés is egy sikeres EU pályázat eredménye, egy ekkora költséggel járó beruházást önerőből nehezen tudnánk létrehozni (az EU támogatás a gazdasági cégeknek a kiadások maximum 40 %-a). Célunk az egészséges gyümölcs termesztése. Az új kertbe kiültetett fajták újak, keresettek a piacon és ami a fő erényük, hogy betegségekre ellenállóak, kevés permetezést igényelnek.

Szövetkezetünk bekapcsolódott az EU által támogatott iskolagyümölcs programba. Tízezer kisgyereket – természetesen a tardoskeddiekkel kezdtük – látunk el friss gyümölccsel és gyümölcslével. Közel 100 iskolával vagyunk ezen a programon keresztül partnerségben, ami részünkről nagyon sok munkát, szervezést és adminisztrációt igényel. A lényege az iskolagyümölcs programnak az, hogy az egész EU területén csaknem ingyen kapjanak a gyerekek – 15 éves korig vitamint, gyümölcsöt és gyümölcslévet, és ennek a költségnek a 70 %-át az EU finanszírozza.

Mindenki érdeklődéssel figyeli a szőlő kerítésése mellé telepített 12 ha homoktővis-ültetvényünket. A jövő évben már termést várunk belőle. Ez egy gyógynövény és a belőle készített ivólevelek és egyéb készítmények világszerte keresettek. A háromméteresre megnövő fává erősödő növény savanykás, kesernyés bogyója vitaminokban, olajokban és nyomelemekben rendkívül gazdag. Felsorolni is nehéz, hányféle betegség megelőzésére és gyógyítására javasolják. Szakemberek állítják, hogy a homoktővis erősíti az immunrendszert, javítja az anyagcserét, jó hatással van a szív, epe, gyomor, bél és izomműködésre, csökkenti

az érelmeszesedés kockázatát, gátolja a gyulladások kialakulását és gyógyítja a központi idegrendszer megbetegedéseit. Az egész növény gyógyhatású, a levelétől (mint tea) a gyökeréig. Mi első próbálkozásként ivóleveket szeretnénk gyártani belőle, főleg alma- és szőlőlevet szeretnénk homoktövis-lével vitaminokban gazdagabbá tenni. Ennek elérésére egy kisebb feldolgozót szeretnénk létrehozni, amin a saját termés feldolgozását tervezük. Reméljük, hogy a homoktövis felhasználása széles körben elterjed majd a jövőben, és tekintetbe véve a gyógyító hatását más élelmiszereket is (pl. liszt, tej) dúsítanak majd vele. Gyógyító hatása alapján méltán kandidál ez a növény a 21. század élelmiszere elnevezésére.

Mivel az italoznál tartok, folytatnám is itallal, mégpedig a tejfel. Állattenyésztésünk a tejtermelésre fókuszál. 270 fejőstehenünk van, napi 4500 liter tejet adunk le a tejgyárba. Az utóbbi években nem tudunk a tejtermelésben, sőt az egész állattenyésztésben nyereségesek lenni. Az állattenyésztés napi gond, az itt dolgozók naponta, ünnep, hétköznapi munkába kell, hogy álljanak - mert etetni, fejni naponta 2x kell. A részleg fenntartása igen munkaigényes és költséges - éves szinten cca 1,5 mil.€ - és mivel a tej felvásárlási ára már harmadik éve a termelési költségek szintje alatt van, az ágazat jövője nagyon bizonytalan. Szlovákiai viszonylatban ez sajnos általános jelenség. A szlovák sertésenyésztés - a dán és holland telepeken kívül - csaknem teljesen megszűnt, és ha a hazai támogatás megszűnik a tejnél és a tejgyár, - ami szintén külföldi tulajdonban van - nem fogja emelni a tej felvásárlási árát hasonló sorsra fog jutni a hazai tejtermelés is. Ezt országos szinten kell megoldani, mert a termelő erre kevés. Mi a napi gondokkal küzdünk, tejszűrés, betegségek, jó takarmány, munkaerőhiány az állattenyésztésben, és igyekszünk jó minőségű árut - tejet, húst előállítani a lehető legalacsonyabb költségek mellett. Mindezek mellett figyelni kell a környezet tisztaságára, mert minden téren szigorú ellenőrzés alatt vagyunk.

A mezőgazdasági termelés, úgy a növénytermesztés mint az állattenyésztés nagyon sok kézi és mechanizációs munkát igényel. A gépesített szolgáltatások csaknem 100 százalékát a saját mechanizációs részlegeink végzik - gépesítési részleg, szárító, tisztító, takarmánykeverő, feldolgozó. Csak akkor hívunk idegen szolgáltatást, ha önerőből nem tudjuk az adott munkát elvégezni - mert a saját olcsóbb kell hogy legyen, és a saját embereinket kiemelve foglalkoztatjuk nem idegeneket. Viszont vannak munkák, főleg fizikai munka, amire nehezen találunk munkaerőt. Már évek óta kisegítenek minket a kapálásoknál a román vendégmunkások, vagy a gyümölcs betakarításánál a csendes brigádisták.

Az eladási árak a tavalyi évben szépen alakultak, főleg a gabonafélék ára kúszott fel több mint a duplájára az addig megszokottnak. Az idei eladási árak már alul maradtak a tavalyinak, aratás-betakarítás után, pl. a kenyérbúza eladási ára a tavalyi 250 €-ról idén novemberre 165 euróra csökkent, ami nagy különbséget jelent a bevételekben. Ekkora árkülönbségek mellett nagyon nehéz pénzügyi tervet készíteni, és mivel a partnereink fizetési diszciplínája is hagy kifogásolni valót, szinte lehetetlen előre eltervezni, hogy mi is mikor tudunk fizetni a hitelezőinknek, üzleti partnereknek, béreket, hasznbért. Ez egy nagyon kényelmetlen helyzet minden érintett számára.

UNIÓS TÁMOGATÁS

A szövetkezet az idei évben 155 € összegre jogosult 1 ha termőföldre. Ezt az összeget jövő év júniusáig köteles kifizetni a termelőknek az erre létesült intézmény (PPA). Reméljük, hogy még az idei évben befut ez az összeg a számlánkra, mert ez nagy pénzügyi segítség lenne. A földbérletek és a földadó kifizetése után megmarad a szövetkezetnek cca. 35 €/ha, ami nem egy tetemes összeg. A tőlünk nyugatabbra fekvő EU tagállamoknál ez a támogatás a duplája, vagy még magasabb és mivel egy európai piacon adunk-veszünk (vetőmag, vegyszer, műtrágya), egyértelmű hosszú távon a szlovák mezőgazdaság leépülése. 2013 évtől

változik az egész EU-ban a mezőgazdasági támogatási rendszer. Nem lesz jobb és nem fogunk tudni könnyebben pénzhez jutni, sőt teljesen más kritériumokkal fog működni, mint eddig. Minden rossz előrejelzés mellett mégis van egyetlen jó is benne, az pedig a bérek figyelembe vétele a támogatás meghatározásánál. A mi szövetkezetünk sok speciális - kézi munkát igénylő termeléssel foglalkozik, amelyek a jelen mutatók mellett eleve ráfizetések voltak. Bízunk benne, hogy a jövőben ez megváltozik.

FÖLDBÉRLETEK

A mezőgazdasági cégek csak olyan földön gazdálkodhatnak, amire van bérleti szerződésük, vagy a tulajdonuk. Mi sem csináljuk ezt másképpen. A földtulajdonunkkal jelentkező magán-személyekkel, csoportokkal (pl. Urbéri társaság), intézményekkel (pl. egyház) megkötjük megegyezett feltételek mellett a bérleti szerződést, hiszen a föld műveléséből élünk. Mi nem szőlőszőlővel senkit, hogy szerződjön velünk, és nem is kereshetjük a tulajdonosokat. Az ismeretlen tulajdonosok nevén lévő földre a Szlovák Földalap a partnerünk. Ide fizetjük be a földbérletet minden év végén. Ezért nem tudjuk respektálni a földtulajdonosok gyakori kérését, hogy évekre visszamenőleg fizessük ki a hasznbért a pluszban elrendezett földjükhöz, mert mi azt már a földalapnak egyszer kifizettük.

FÖLDVÁSÁRLÁS

Mivel egy mezőgazdasági cég elsősorban a föld műveléséből él, minden felénk eladásra kínált földet, ha az árban meg tudunk az eladóval egyezni, megveszünk. Jelenleg azonban a földrendezés miatt áll a földvétel. A kataszteri hivatal a földrendezés ideje alatt nem jegyzi be az új vételeket. Ahogy ez a zárlat feloldódik, folytatjuk a földvásárlást.

VAGYONJEGYEK - RÉSZVÉNYEK

A szövetkezeti tagság az idei májusi tagsági gyűlésén eldőlt, hogy a „Centrális depozitár Bratislava” (értékpapírközpont) számláján vezetett szövetkezeti vagyongjegyeket - ami csak való-

jában könyvelési adat volt -, valós részvényekké változtatja át. Ezt a részvényt a tulajdonos kézhez kapja, és mint értékpapírt otthon őrzi. Ennek a döntésnek a hátterében az állt, hogy a vagyongjegyek tulajdonosoknak ne kelljen a vagyongjegyek vezetéséért fizetni, mert a számlavezetésért évente cca 15,0 € számlázott a központ. Ami a tulajdonviszonyt illeti, semmi nem változott, csak az értékpapír formája, és az, hogy nem kell fizetni érte. A szövetkezet tervezi, ha normalizálódik a pénzügyi helyzete, ezeknek a részvényeknek a felvásárlását, erről a tulajdonosok értesítve lesznek.

Úgy gondolom, hogy egy alkalommal információból ennyi bőven elég. Ha egy mondattal akarnám jellemezni az idei gazdálkodásunkat, azt mondanám, hogy sok munka - nagy költséggel - szerény eredménnyel. Minden évet azzal indítunk, hogy bízunk benne, hogy jobb lesz, mint az előző volt. Most is így teszünk.

Szeretjük, amit csinálunk. Kicsikarni a kicsi fekete hantból a benne rejlő életet, örülni a nap-sugár táncának az aranyban úszó gabonatengeren, érezni ősszel a nyirkos, friss föld semmi más-hoz nem hasonlítható, étellel teli illatát - ezek, amik feltöltöttek bennünket, erőt adnak elfogadni a természet szeszélyes játékait a kudarcokat, de megszépítik a sikerek örömeit is.

A paraszt, mezőgazdász élete sose volt könnyű, de mivel nehéz munkát végzett, és munkája gyümölcsét az egész közösség élvezte, megbecsült tagja volt ennek a közösségnek. Mi sem szeretnénk többet, csak szívélyes, emberséges hozzáállást a szövetkezet létéhez, munkájához, amit nagyrészt úgy érzem, a lakosok részéről meg is kapunk. Alkalmat kaptam, így most meg szeretném köszönni mindannyiuknak a szövetkezet felé nyújtott pozitív hozzáállásukat.

Engedjék meg nekem, hogy úgy a magam, mint a munkatársaim nevében a falu minden lakosának kegyelemteljes, békés és boldog karácsonyi ünnepeket kívánjak. Az új évben pedig „Bort, bűzát, békességet”

Tisztelettel:

Szabó Rozália

mérnök a szövetkezet elnöke.

A vasút és a tardoskeddi vasutasok életéből

A vasút története a 16. századig nyúlik vissza, amikor az ember, vagy ló vontatta síneken a mozgó járművek megjelentek. A vasút őse a bányákba telepített fasíneken gördülő csillék voltak, melyeket a bányászok kézi erővel toltak. Az első lóvasút 1803-ban indult el, míg az első gőzmozdony 1804-ben készült. A vasút diadalát a gőzgép alkalmazása hozta el, amely 1825-ben indult hódító útjára. Az igazi áttörés George Stephenson nevéhez kötődik, mert 1825-ben az általa készített Locomotiva nevű mozdonyával nyitották meg a világ első gőzvasútját Stocton és Darlington között.

Az első európai vasútvonal, a Ferdinand császár Északi Vasút építése 1837-ben kezdődött. A magyarországi vasúthálózat 70%-a gróf Széchenyi István, akkori közlekedési miniszter ideje alatt létesült. Előtte csak a monarchia osztrák részén épültek vasútvonalak. Környékünkön a vasúthálózat 1874-1914 érte el virágkorát. Ezekben az években a vasúti közlekedés óriási léptékben fejlődött.

1844-ben a Magyar Központi Vasúti Társaság megbízást kapott a Marchegg-Pozsony-Pest vasútvonal építésére. A megállók egyike

Tardoskedd lett. A vasúti sínnek lerakása földterületek kisajátításához vezetett. Akadtak szép számban, akik emiatt hátráltatták az építést. Mint minden újtól, annyira féltek a síneken megjelenő mozdonytól, hogy a falu határán áthaladó mozdonyt, melyet maguk között „tüzes ördögnek” neveztek, megállították, kisiklasztották, a mocsarába döntötték, a mozdonyvezetőt pedig elzavarták.

1850. november 21-én indult próbaútra Pozsonyból Érsekújvárhoz az első vasutas szerelvény, ARAD típusú mozdonyal. Ekkor haladt át községünkön az első vonat. 1850. december 16-án ünnepélyes keretek közt nyitották meg a rendszeres vasúti forgalmat Bécs – Pozsony – Pest szakaszon. Az út 12 óráig tartott. A közlekedő mozdonyok neve: Pest, Buda, Pozsony, Pannónia, Debrecen volt. Kezdetben naponta 5-5 szerelvény közlekedett. A legelső mozdonyok még nyitottak voltak. Később megjelentek a teherforgalomra szánt csukott és nyitott tehervagonok is.

A vasút kiépítése nagy változást hozott a falu életébe. Az emberek lassan megbarátkoztak a vasúttal, és egyre többen itt találtak megélhetést. Többségük mint pályá

munkás, fékesek, vonatkísérők, váltóőrök, bakterok, fűtők majd mozdonyvezetők.

A VASUTAS ZÁSZLÓ TÖRTÉNETE

A múlt század 20-30-as éveiben egyre többen tartoztak a vasutasok nagy családjába. Ebben az időszakban kezdte őket foglalkoztatni az a gondolat, hogy egyesületet alapítsanak, és zászlót készíttessenek. Az idő múlt, míg megszületett az elhatározás. Ludas János, Tóth Vendel, Zsilinszky Antal, Boggyó Szilveszter és mások gyűjtést szerveztek, és mindent megtettek az ügy érdekében. Megalakították a **Tardoskeddi Vasutas Zászló Egyesületet**, melynek 93 tagja lett. Elnöke Ludas János, alelnök Zsilinszky Géza és Vanya Lajos, jegyző (titkár) Boggyó Szilveszter, a zászlóanya pedig Vanya Anna és Vida Julianna lett. Az alapítók fő célja: a kölcsönös tisztelet, segítség és az együvé tartozás ápolása.

„1925. szeptember 6-án az egész falu lázban égett. Már kora reggeltől érkeztek a vendégek. E napon a gyors-

vonat is megállt az állomáson. A zászló szentelésére e szép őszi napfényes vasárnapon 4000 ember gyűlt össze. Fúvós zenekar, a trombiták hangja gyönyörűvé változtatta a napot” – részlet az egyesület naplójából.

A felszentelést Haliczky Zoltán Béla, a község plébánosa végezte. Az ünnepi beszédek után Zsilinszky Géza elszavalta **Kék zászló Szűz Mária képpel és Szent Mihály arkangyal Magyarországot őrzője** című saját verseit, amelyek nagy tetszést arattak. A zászló egyik oldalán Szűz Mária látható – „Szűz Mária könyörögj érettünk” felirattal. A hátlapján Szent Mihály arkangyal látható – „Szent Mihály arkangyal védj meg minket” felirattal. A zászlórúdra apró rézlapok vannak erősítve a tagok neveivel. Ez idő után, az elhunyt vasutasokat az utolsó útjukra nemcsak a fekete gyászzászló kísérte, hanem őrséget állva a vasutas zászlóval és lámpásokkal is tisztelegtek az elhunyt sírjánál.

Az egyesület tagjai a falu társadalmi életében is kivették részüket. Szerepeltek a kultúrcsoportban és többen a Dalárdában is énekeltek. Tevékenységük sokrétű volt. 1933-ban létrehozták és felszentelték Szűz Mária tiszteletére a Lurdi-barlang kápolnát,

amely a Szent István templomban, az oldalsó bejáratnál található. A 10 éves évfordulón 1935. október 3-án az ő kezdeményezésükre elkészítették és felavatták a templomkertben álló Szent Mihály arkangyal szobrát, amely a vasutasok védőszentje. A szürke márványból készült szobor a pozsonyi Riegele – szobrász alkotása. A szobor angyalt ábrázol, aki feje felett tartja a vasutasok jelvényét a szárnyas kereket. A mai új egyesület tagjai új táblák felszentelésével emlékeztetnek ezekre az eseményekre.

Tekintsünk még egy kicsit a múltba: A vasúti közlekedés óriási léptekkel fejlődött. A gőzmozdonyok fújták a füstöt, kormot és szénrel etették, vízzel itatták őket. 1902-ben megjelent a híres magyar mérnök Kandó Kálmán által tervezett első villamos mozdony. 1969-ben villamosították a Pozsony Érsekújvár vasúti szakaszt. A tardoskeddi vasutasok közül többen az akkori Magyarország területén találtak munkát. Vécseken néhány falunkbeli vasutas dolgozott. Visszaemlékezések szerint 1938-ban (amikor újra Magyarországhoz tartoztunk) a vécse vasutasok magyar zászlót ajándékoztak a tardoskeddi szervezetnek. Vonattal érkeztek, az állomásról a Vécsekre települt Borbély József vezette a küldöttséget. A zászló a háborús évek alatt elveszett.

A Budapesten tevékenykedő és letelepülő vasutasok Budán új utcában építették fel házaikat, melyet Tardoskedd utcának neveztek el. Még mai megtalálható Budapest térképén.

A II. világháború után a Csehszlovák Vasút a magyar vasutasokat elbocsátotta, többek között apámat, Juhász Gézá is. Így munkájukat elvesztve többen Magyarországra települtek. Ekkor került nővérem családja is Törökbálintra.

1943 után a Tardoskeddi vasutas egyesület megszűnt. A zászló és az egyesület léte megpecsételődött, a feledés homályába került. A zászló összetekerve, porosodva, foszladozva várta, hogy újra rátaláljanak. A véletlennek köszönhetően újrászületett. A templomunk kórusának egyik zugában szerencsére megtalálták, kijavították, új nyelet tettek rá, melybe a mai vasutasok neveit vészték. Bogyó Szilveszter régi házának padlásán jól elrejtve előkerült az 1944-ig vezetett napló, amelyből az adatokat meríthetjük.

Vas András nyugdíjas mozdonyvezetőnek köszönhető, az újjáalakítás ötlete. Az ő kezdeményezésére szervezkedni kezdtek a tardoskeddi nyugdíjas és még tevékeny-

kedő vasutasok. Az alapító ülésen 42 vasutas 1998. január 10-én újjáalakította az egyesületet. Nevük változatlanul továbbra is Tardoskeddi Vasutasok Zászló Egyesülete maradt. 1998. március 29-én újra felszentelték az eredeti zászlót. Az egyesület létszáma 104 lett. Az új vezetőség elnöke Vas András, alelnökök Bugyik József és Kollár Antal, pénztáros Bugyik Károly és Kosziba István és mások. Az egyesület tevékenysége többre tette például az egyházi ünnepeken való részvétel, közös találkozások, kiállítások szervezése, családi kirándulások, társadalmi akciók és vasutas rendezvények szervezése, mint a Buják Vince faragó által készített Alexandriai Szent Katalin, a vasutasok védőszentjének kissozbrának

együtt a faluház emeletén lettek elhelyezve. Ugyanezen a napon került sor az Újvári úton Szabadtéri Vasúti Múzeum megnyitására, mely a történelemnek egy darabja. Bizonyára sokan nem tudják, hogy az 1960-as évekig a tardoskeddi vasútállomást Jánosházával (Taggal) lóvasút kötötte össze. Ezt Sebestyén Gusztáv esztergomi érsek építtette 1890-ben, mivel itt voltak birtokai. A lakosok „lóré” néven hívták. A szerelvény hat lóból és négy vagonból állt. A majorból szállították rajta az árut, búzát, kukoricát, cukorrépát, reggel és este pedig 50-50 kanna tejet. Az ott dolgozó emberek lakosok, gyerekek is ezen jutottak be az állomásra és az iskolába. Néhány hónappal ezelőtt a megtalálták lóvasút alvázat a község visszavásárolta. Csanda József vállalkozó kezdeményezte és anyagiakban támogatta felújítást, így jöhetett létre ez az állandó jellegű múzeum. Az avatáson és

a megnyitón nemcsak az egyesület tagjai vettek részt, hanem számos meghívott vendég is, többek között más szlovákiai városok zászló egyesület tagjai is, melyek közül a tardoskeddi zászló egyesület a legrégibb.

A misével egybekötött ünnepségen a Szlovákiai Vasutas Társaság vezérigazgatója, Mgr. Kravec Pavol „Tiszta szív” érdemrenddel tüntette ki Vas Andrást elismeréséül az elvégzett munkájáért.

A Vasutas park megnyitója azt is bizonyítja hogy a tardoskeddieknek fontos a múltjuk, életük része a hagyományok ápolása és megőrzése. További munkájukhoz jó erőt és sok sikert kívánok.

Kollár Mária feldolgozása

felszentelése, az állomás várótermében való elhelyezése. Az első szerelvény áthaladásának 160. évfordulója alkalmából, Pozsonyból indított nosztalgia gőzmozdony húzta szerelvény megállt Tardoskeden és az állomás falán található táblát leleplezték.

Az első zászló avatásától 86 év telt el. A zászló kék selymén az idő megtette hatását, így szükség lett egy új zászlóra, amely még szebb lett a réginél. Képei, feliratai változatlanok. Az avatás 2011. október 1-jén történt. A régi zászlóval

A csend királynője

Azt mondják, ha egy ajtó bezárul, kinyílik egy másik. A 22 éves Boros Veronika egy gyerekkori antibiotikumos kezelés következtében hallássérült. Viszont hivatalosan is ő az egyik leszebb lány kicsi országunk halláskárosultjai között.

A friss „udvarhölgy” egy éve vállalkozik Tardoskedden, kozmetikai szalont nyitott családi házukban. Mosolyogva fogadja vendégeit, akik felé nemcsak szüntelen derűt, de határtalan nyugalmat is áraszt megje-

masszázs alatt a szépülni vágyó hölgyek rendre el is szundítanak ügyes kezei alatt.

Veronika állandó segítője és asszisztense nagymamája, Czibulka Jozefína, akire több korosz-

a szépségversenybe. Barátja, a bánovi Rybár Juraj biztatta a lányt, hogy méregetessen meg.

Korábban, 2008-ban ugyanis közösen indultak Érsekújvárbán egy nemzetközi versenyen a „A csend királynője / királya” címmel, ahol mindketten sikeresek voltak. Veronikát akkor nemcsak a halláskárosultak szépségkirálynőjévé választották, de a közönség rokonszenvét is elnyerte, neki ítéltek a „Miss szimpátia” címet. Jurko pedig szintén megkapta a „Csend királya” - díjat.

Idén, 2011. szeptember 9-én újra Érsekújvárbán rendezték a halláskárosultak országos szépségversenyét. A 9 szlovákiai legszebb között pedig újra a színpadon állt a csinos tardoskeddi lány.

2008-as versenyen

lenése. Édesanyja, Andrea – a helyi szlovák tanítási nyelvű alapiskola pedagógusa – netvetve meséli, hogy egy-egy

tálynyi gyerek jól emlékszik, hiszen nyugdíjazásáig gyermeknővéreként dolgozott falunkban. Azt mondja, nem az unoka ötlete volt benevezni

A versenyt egyhetes összpontosítás előzte meg, ahol a helyes testtartást és járást sajátították el a lányok, hogy a döntőben otthonosan mozogjanak a színpadon. A nagymama szerint Veronikának erre nagy szüksége is volt, hiszen egyébként sportosan öltözködik, nem kedveli a magas-sarkú cipőket.

műsorszámban is remekelhettek. Veronika barátja testvérével, Miloš-sal táncolt, a Dirty dancing-ből adtak elő egy részletet. Ez a lány egyik kedvenc filmje, ezért döntött a társastánc-bemutató mellett. Az eredményhird-

apját egy balesetben elvesztette. Édesanyja célja az volt, hogy gyermekéből fogyatékosága ellenére teljes értékű, boldog embert neveljen. Az alapiskola első négy osztá-

lyát szülőfalujában végezte, majd Pozsonyba járt egy speciális intézménybe. Ott is érettségizett. Szombatonként rendszeresen látogatja Érsekújvárbán a halláskárosultak járási szervezetének rendezvényeit, itt találkozott két éve barátjával is.

Amikor távozóban a méreteiről faggatom, elárulja, hogy 167 cm magas, és mindössze 52 kg. „Hallunk még valamilyen szépségverseny kapcsán a jövőben rólad?” – kérdezem. A vállát vonogatja. Nem szállt el a sikertől, ő tényleg csak barátja kedvéért vállalkozott a nem mindennapi feladatra. Nem csábítja a kifutó, boldog kellemes hangulatú szalonjában, amit édesanyjával közösen csinosítanak, így az is ugyanolyan szép, mint maga a tulajdonos. **Benkő Timea**

V novom roku prajeme Vám, aby ste od pána Boha dostali toľko zdravia, šťastia a lásky, aby boli Vaše vianočné sviatky požehnané.

Reštaurácia Kelly

Az új esztendőben azt kívánjuk, hogy a jó Isten mindenkinek annyi erőt, egészséget, boldogságot és szeretetet adjon, hogy ne kelljen ezért gyakran hozzá fohászodni. Békés ünnepeket kíván a Kelly étterem

PARÉMAX
spol. s r.o.

Prajeme Vám Vianoce plné štedrosti, pohody, lásky a pokoja v novom roku veľa šťastia, zdravia, osobných a pracovných úspechov.

Kellemes karácsonyi ünnepeket és sikereken gazdag Új évet kívánunk.

M A Agro – Alfa

Prijemné prežitie vianočných sviatkov a šťastný nový rok praje Mészáros Anton s rodinou

Kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új esztendőt kíván Mészáros Antal és családja

Dirty dancing

Öt versenyszámban mérték össze tudásukat a szépségkirálynő-jelöltek: kommunikáció a műsorvezetővel, bemutatkozás utcai viseletben (farmer, póló), bikiniben, estélyi ruhában, és szabadon választott

téskor a család legnagyobb örömére – a másik nagymama, Boros Mária is a közönség sorában szurkolt – Veronikának ítéltek a 2. udvarhölgy címet.

A szép lány mindössze 9 hónapos volt, amikor édes-

KARÁCSONY ELŐTTI KÉSZÜLŐDÉS EGY TARDOSKEDDI CSALÁDBAN

Csányi család falunk nagycsaládosaihoz tartozik. Szinte az egész család aktívan bekapcsolódik falunk egyházi életébe, de jócskán akad munka otthon is (így az ünnepek előtt, hogy minden elkészüljön karácsonyra). Pillantsunk bele, hogyis készülnek ők az ünnepre.

sem, vagy a héjában sült burgonya finom házisonkával.

Tavaly a karácsonyi vásáron ostyát árultatok. Saját készítés?

– Már második éve, hogy Balogh nagyszüleimtől elhoztuk az ostyasütőt és átvettük a stafétát tőlük. Az ostyát idejében el kell kezdenünk sütni, mert hála Istennek nagy a rokonságunk, a baráti körünk, az ismerőseink köre, akiket meg szeretnénk ajándékozni ezzel a finomsággal. Új ízekkel is próbálkozunk az elmúlt évben,

sűrűbbek, mint az év többi napján?

– Amellett, hogy a családom napi dolgait szeretettel ellátom, időt kell szakítanom más kedves feladatra is.

Az magyar alapiskolában harmadik éve készítünk adventi koszorút a végzős diákokkal. Emellett persze készítünk egyet az osztályommal és otthon a családdal is. Advent első vasárnapján elvisszük a kész koszorúkat a templomba, hogy ott lelkiatyánk megáldja és megszentelje azokat.

A betlehemezés falunk egyik kedves, szép hagyománya. Mikor kezded a betlehemezőkkel a felkészülést?

– November vége felé. Mivel a szövegen nem változtatunk, az énekeken is csak néha, a szereplők miatt vannak a próbák, mivel évről évre változnak,

kísértünk a szereplők családjaihoz, rokonaihoz, ki hova kérte. Az idén is szeretném, ha sikerülne ugyanígy megszervezni.

Rajtuk kívül egy felnőtt fiatalokból álló csoport is viszi az örömhírt. Ők azokhoz a házakhoz mennek, akik a templomban feliratkoznak.

Roráté misék? Tudsz járni a sok reggeli teendő mellett?

– Adventben elmaradhatatlanok számomra. Bevallom, elég nehezek ezek a reggelek, mert a gyerkőcöket is otthon fel kell ébreszteni, mosakodás, reggeli, tízórai készítés... de szerencsére olyan férjem van, aki mindezt helyettem elvégzi ebben az időszakban hiba nélkül, tökéletesen.

A falunk által szervezett karácsonyi vásáron is ott vagytok...

– Igen, az egy szép alkalom számunkra, hogy találkozzunk és elbeszélgessünk ismerőseinkkel, kívánjunk mindegyiküknek áldott ünnepeket. Az eladásra szánt dolgokat is

– A mi családukban nagy a nyüzsgés így két hónappal az ünnep előtt. Gondosan meg kell előre tervezni ki hova megy, mit fog csinálni, hogy minden zökkenőmentesen menjen. Persze belecsúszik néha egy-egy kisebb betegség, de ebben az időben sok vitaminnal próbálunk úrrá lenni rajta. Száritott gyümölcsökből készített teát iszunk, bele „valódi” mézet csurgatunk, amit falunkban egy méhészzel foglalkozó családtól szerzünk be. Nem hiányozhat az asztalunkról a saját kezünkkel begyűrt savanyú hordóskáposzta

és készítettünk sós változatot is.

Én megsütöm, a gyerekek számolják, a feleségem pedig zacskózza. Igazi csapatmunka, de szórakozás is. Közben megbeszéljük az elmúlt napunkat és megtervezzük a következőt – mondja a családfő, Péter.

Az édesanyának, Alexandrának anyai, kántori, tanítói-hitoktatói feladatai ebben az időszakban a szokottnál

úgymond „kiöregednek” és fiatalabbak lépnek a helyükbe. Tavaly két tíztágú csoport járt harmadikos és negyedikes gyerekekből, akiket Mojzes Adriána tanító nénivel

mi sajátkezűleg készítjük már novembertől. Balázs nagyfiunk gipszformák segítségével anyákat, szíveket, gyertyatartókat, faliképeket készít. Abigél és Kristóf a festésbe, ragasztásba, nyírásba segít be.

Ajándékok?

– Igyekszünk személyre szólóan kiválasztani, és egy-egy bevásárlás alkalmával lebonyolítani, hogy ne erről szól-

jon az ünnepünk. Nem nagy bevásárlóközpontokat célunk meg, hanem egy-egy karácsonyi vásáron, legyen az Győr, Komárom, vagy Érsekújvár – szerezzük be a szükségeseket. Egyikünk sem e fogyasztói világ kedvelője.

TV? Szórakozás?

– Ebben az időszakban elfelejtve. Amúgy sem vagyunk azok a sorozatnézők. Ha van időnk megnézzük a híreket, ha lemaradtunk, ott az internet, a zene viszont elmaradhatatlan. Szívesen hallgatunk köny-

nyűzenét, komolyzenét, mindig a hangulatunk adja a műfajt.

Mit hagytam még ki a teendőitekből?

Szintén e két hónapban zajlanak az iskolai karácsonyi műsor és az ifjúsági szentmisék próbái. Mindkét helyen ugyanúgy a maximális felkészülés elengedhetetlen. Jól kell kiválasztani azt az időt, ami mindenkinek megfelel a próbára. Az énekesek és zenészek között vannak középiskolások is, akik cserkészek is, gitár és zongora órájuk is van... szervezés kérdése.

Hogyan és mikor lehet mindezt győzni? Mi a titkok?

Hisszük, ha minden dolgunkat Isten segítségével, szeretettel tesszük és nem veszünk el a lényeg a sok teendő között – a kis Jézus megszületésére való várakozás – akkor majd az ünnepünk is valódi fényben, szeretetben és békében fog eltelni.

Köszönöm, kellemes várakozást!

Beszélgetést lejegyezte BL

ÖN HOGYAN KÉSZÜL A KARÁCSONYRA?

Számomra az ideai karácsony két szempontból is rendhagyó lesz. Az első és legjobban várt újdonság az, hogy ez lesz az öt hónapos kislányunk első karácsonya. Izgatottan várom, mit szól majd a karácsonyfához, mivel a csillogó-villogó tárgyakat már most nagyon szereti. A második különlegesség az, hogy ezúttal a három ünnepnapot nem idehaza, hanem a férjem szüleinél, Rimaszombatban töltjük. Ez szintén új dolog lesz számomra, de egyáltalán nem bánom, mert új szokásokat ismerek meg, megtudom, mennyiben ünneplik másként a karácsonyt Gömörben.

Itthon mindig is szerettem a szenteste hangulatát. Mi ezen a napon bojtot tartunk, ezért ebédre lencselevest és kalácsot, ill. két éve mákos-gubát fogyasztunk. Az ünnepi vacsorát öt órakor tartjuk. Először mézes ostyát fogyasztunk, majd élő halból készített halászlé, halgulyás és rántott hal kerül az ünnepi asztalra. A sort többféle gyümölcs zárja. Itt megemlítenék két régi szokást, amelyeket mindig betartunk. Apu egy kis kosárba kevés gabonát, szénát, gyümölcsfaágakat tesz, s mindezt az asztal alá helyezi, hogy jó termés legyen a következő évben. A vacsora ideje alatt anyu nem hagyhatja el az asztalt, hogy az új évben jól tojjanak a tyúkok. Így a felszolgálás a többi családtag feladata. A vacsora végeztével kerül sor az ajándékok felbontására, amit

azért várok, mert kíváncsi vagyok, sikerült-e olyan ajándékkal meglepniem szerettemet, amelyeknek tényleg örülnek. Remélem, valamennyi

olvasó számára kellemesen telnek az ünnepek, és sok időt tudnak eltölteni azokkal, akiket szeretnek.

Bračo Szilvia

Az adventi időszak az előkészület, a várakozás, reménykedés ideje. Sok családban már advent első vasárnapján megkezdődik a karácsonyi készülődés, hiszen karácsonyig alig néhány hét van hátra. A mi esetünkben ifjú házasként ez az időszak különösen az idei esztendőben hosszabbra nyúlik, mivel december végére babát várunk, amely már hónapok óta várakozással tölt el bennünket.

Ez év karácsonya új kihívások elé állít minket, biztosan más lesz, mint a korábbiak, valahol egy kicsikét kikerülünk a középpontból és mint minden gyermekes család életében egy új jövevény veszi át a központi szerepet. Bizton állíthatjuk, hogy egy család életében ez az időszak a legszebbikek egyike, hiszen a megszokott várakozáson túl ott van valami plussz, amelyről még csak elképzelésünk van, ezt fokozza az is, hogy úgy döntöttünk előre nem szeretnénk tudni születendő gyermekünk nemét.

Túl a várakozáson természetesen mi is készülődünk a karácsonyra, testiekben és lelkekben egyaránt... Persze most leginkább a névválasztás, a nagymamával való kisbaba ruhák nézegetése, a babakocsi vásárlás és a többi elengedhetetlen kellék beszerzése okoz napi fejtörést, de ennek megvan a maga szépsége is, mert olyan valakinek vásárolunk, akit még nem is ismerünk, de mégis az Ő kényelme és a saját örömünk érdekében igyekszünk neki a legjobbat nyújtani.

Ez úton kívánunk Mindenkinek meghitt, áldott Ünnepeket!

Lantos család

Szerencsét hoz a kéményseprő!

Újévi képeslapokról gyakran köszönt ránk egy feketebe öltözött, kormos kéményseprő. A kéményseprő szerencsét hoz a házhoz még azoknak is, akik nem babonások. A kémények ellenőrzésével és tisztításával sok bajt kerülhetünk el. Októberben és novemberben községünkben végezte a kémények rendszeres, éves ellenőrzését Nagy Ferenc kéményseprő. Vele beszélgettem erről a szakmáról, munkája fontosságáról és természetesen a szerencséről.

● **Miért olyan fontos, hogy a kéményseprő rendszeresen ellenőrizze a kéményeinket?**

– A balesetveszély megelőzése és elhárítása miatt. A mi feladatunk a kémények karbantartása és ellenőrzése, szükség esetén a tisztítás, a dugulás megszüntetése. A Szlovák Köztársaság Belügyminisztériumának 401/2007 számú rendelete értelmében a kéményeket típusától függően évente legalább egyszer kell szakszerűen ellenőrizni. A vizsgálat nem kerül sokba, és magába foglalja a kémény tisztítását is. A következő évi rutinvizsgálatig én felelek a kémény helyes működéséért.

● **Milyen nagy a körzete?**

Vágsellyétől Tardoskédig, egészen a Nyitra melletti községekig, több mint 10 község tartozik a körzetembe.

● **Mesélne az olvasóknak erről a különös szakmáról?**

– Egy kisebb kéményseprő dinasztia tagja vagyok. Édesapám még 1967-ben

tanulta ki a szakmát, igaz csak 2000 óta lett újra aktív kéményseprő, addig más szakmával kereste kenyerét. Fokozatosan szegődtünk mellé, én és az öcsém, majd a sógorom is csatlakozott. A kéményseprők bölcsője Olaszország volt, a szakma első képviselői már a 15. században ismertek voltak. Kéményseprő körzetek még Mária Terézia idejében alakultak ki. Manapság kevesen vagyunk, ezért egy kissé nagyobb a körzetünk. A múlt-hoz képest a legnagyobb változás talán az, hogy már nem kerékpárral közlekedünk, hanem személyautóval a nagy körzet miatt, illetve jóval több szerszámot kell magunkkal hordanunk. Továbbra is a hagyományos fekete öltözkében, sapkában járjuk az utcákat, vállunkon a kéménykefe. Elmaradhatatlan kiegészítő a fehér kendő, amit az arcunkra húzunk a kémény tisztításakor, nehogy belelegezzük a kormot.

Ha minden kémény rendszeresen lenne tisztítva, akkor a fűtési szezonban be-

következett tragédiák száma kilencven százalékkal csökkenne.

● **Sok az eldugult kémény a körzetében?**

– A használatban lévő kémények el szoktak tömődni, gyakori gondokat okoz a vizes fa tüzelése, vagy akár a szemét, a madárürülék, vagy éppen a madárteteme a kéményben. Az eldugult kémény főként ott életveszélyes, ahol gázzal fűtenek, mert a gáz égésének mellékterméke nem érezhető, de annál veszélyesebb. A szén-monoxid-mérőkészülék egyik fontos kelléke a kéményseprőnek. Jó szolgálatot teljesít a szénmonoxid-riasztó, de legjobb, ha a kémény évente van ellenőrizve, és szükség esetén tisztítva. A rendszeres tisztítás nem kerül olyan sokba, és költsége összehasonlíthatatlan az emberélet értékével.

● **Milyen jelek esetén hívunk mindenképp a kéményseprőt?**

– Ha elégtelen az égés vagy kátrányosodás jelenik meg a kéményen akár házon

belül vagy kívül, illetve ha kellemetlen szagot érzünk a lakásban. Ilyenkor soron kívüli ellenőrzésre is szükség lehet. A tűz és a gáz veszélyes üzem, jobb óvatosnak lenni.

● **Az emberek még ma is a gombjukhoz kapnak, ha meglátják Önt?**

– Igen, gyakran megesik, hogy odalépnek hozzám és megállítanak. Volt már olyan, hogy nyerőszámokat kértek tőlem, de nem tudok róla, hogy sikerrel jártak-e, nem kaptam visszajelzést, vagy jutalékot a nyereményből.

Ezen felbuzdulva, én is kértem 7 számot, hogy megbizonyosodjak, van e igazságalapja a kéményseprőt övező hiedelmeknek. Megígértem, hogy a nyereményt biztosan megfizetjük, de sajnos nem volt mit...

● **Mit kíván a tardoskédieknek így az év vége felé?**

Mindenkinek jó erőt, egészséget és persze sok szerencsét az új esztendőben! Kívánom, hogy maradjanak ilyen kedvesek és szívélyesek továbbra is, és hogy a falujuk tovább szépüljön és gyarapodjon!

Köszönöm a beszélgetést és Önnek is boldog új esztendőt!

Borbély Lívia

KÉMÉNYSEPRŐ ÉS A BABONÁK

Őn hisz abban, hogy a kéményseprő szerencsét hoz? Vajon miért hisznek olyan sokan ebben a különös szerencsehozóban?

Mit is kell tennünk, ha kéményseprőt látunk? Először is gyorsan valamiféle gombot keresünk a ruházatunkon, s azt jól megcsavargatjuk, és addig el nem eresztjük, amíg el nem tűnik a szerencsehozónk. Legalábbis így tartja a babona. Vajon miért és mikor alakult ki ez a hiedelem?

A babona eredetének természetesen többfajta magyarázata is létezik. Az egyik szerint például úgy keletkezhetett, hogy amikor a fiatal lányok találkoztak a fekete füstfaragóval, utána mindig azt mondták, hogy „szerencsém volt, mert nem kormozott össze”.

Ám a legvalószínűbb története a hiedelem kialakulásának mégiscsak az, hogy azért hoz szerencsét a kéményseprővel való találkozás, mert régen azoknál a házaknál, ahova mentek, nem fordult elő a tüzelésből eredő tragédia, nem égett le a ház. Manapság az olaj-, gőz- és gázfűtés korában el sem

tudjuk képzelni, mit jelentett régen az a bizonyos „családi tűzhely”: nemcsak a meleget és a főtt ételt, hanem magát az életet is. A tűz azonban nemcsak az ember legjobb barátja, hanem az egyik legveszedelmesebb ellensége is. Ezért az az ember, aki a kéményt rendben tartja, a tűztől óv, nagyon fontos személyiség.

Ám létezett a tűzhelynek egy másik - ősi, mitikus - jelentősége is. A római hiedelem szerint a tűzhelyben lakott a család védő szelleme. A sztyeppéken élő népek úgy tudták, hogy a sámán az elrűlésekor a sátor füstnyílásán át közlekedik a szellemekkel együtt. Így ragadhatott a kéménnyel, tűzhellyel kapcsolatban álló kéményseprőre is valami a jótékony szellemek dicsfényéből.

Ám babonák, tévhitek ide vagy oda, a titokzatos kéményseprők ugyanolyan emberek, mint mi vagyunk. Szerencsehozó erejük valószínűleg nincs, ám örülni azért lehet a velük való találkozásnak, hiszen a tűzzel nem jó játszani!

Összeállította: BL

pour féliciter 2012

Želáme Vám krásne vianočné sviatky
naplnené porozumením, šťastím a láskou.

Zároveň Vám prajeme veľa
šťastia, zdravia a úspechov
do nového roka 2012.

Szeretetteljes karácsonyi ünnepeket kívánunk
megértéssel, szerencsével és boldogsággal telve.

A 2012-es évre pedig egyúttal
sok szerencsét, egészséget
és sikert kívánunk!

kolektív csapata

2012

Veselé Vianoce a šťastný
nový rok praje

Kellemes karácsonyi ünnepeket
és boldog új évet kíván

COOP Servis, spol. s r. o.
Nové Zámky

MÄSIARSTVO
HENTESÜZLET

ATI

Prijemné prežitie Vianoc a šťastný nový rok
Vám praje Mäsiarstvo ATI

Kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog
új esztendőt kíván az ATI Hentesüzlet

Prijemné prežitie vianočných
sviatkov v kruhu najbližších plné pohody
a spokojnosti, veľa zdravia, radosti
a všetko dobré v novom roku prajú
konatelia spoločnosti Kvetinárstvo,
kamenárstvo a pohrebníctvo Bogdány

Szeretetteljes és boldogságban eltöltött
karácsonyi ünnepeket családjuk körében, jó egészséget,
boldogságot és minden jót kíván az új esztendőben
a Bogdány virágüzlet, temetkezési és kőfaragó vállalat

A KARÁCSONYI ÜNNEPEK ORVOSI SZEMMEL

A karácsonyi ünnepek alatt általában túlzásba vesszük az evést, ivást és többnyire csak a szemünket tornáztatjuk a tévé előtt. Borbély Zoltánt belgyógyászt faggattam arról, hogy milyen kihatással van ez az időszak az egészségünkre?

A karácsonyi időszak, amihez sokszor hozzátartozik a túlzásba vitt evés és ivás, sokunk életét nehezíti meg, de főleg az emésztését. Sokan nem tudatosítják, hogy a mohó étkezés, a nagy adagok megterhelik a gyomrot, gyengítik az emésztőrendszer munkáját. Mindenre érvényes az a szabály, hogy az egészségi táplálékot 5 kisebb adagra kell osztani. Nem fedelkezhetünk meg a stresszről sem, ami kimerítheti szervezetünket, és felboríthatja az emésztőrendszer egyensúlyát. Próbáljunk az ünnepek alatt is mértékkel enni és inni. Ne akarjuk „bepótolni” azt, ami egész évben nem sikerült.

A jobb emésztést elősegíti a mozgás, de a pihenés is. Ilyenkor is érdemes nagyokat sétálni a friss levegőn.

A karácsonyi készülődést gyakran nehezíti meg a nátha, illetve a megfázásos megbetegedés. Van e biztos recept a nátha megelőzésére?

A megfeszített munkatempo, stressz, üzletekbe rohangálás nem tesz jót immunrendszerünknek. Ebben az időszakban jóval több a megfázásos beteg, akik közül sokan igyekeznek az utolsó pillanatban is mindent elintézni. A nagy üzletközpontokban, vonaton, buszon sok ember kerülhet ilyen betegek közé. A fertőzés veszélye ilyenkor a legnagyobb. Próbáljuk meg ezeket a szituációkat kerülni. Erősítsük meg immunrendszerünket a helyes életmóddal! Együnk sok gyümölcsöt, zöldséget, rendszeresen mozgjunk a friss levegőn és figyeljünk oda a réteges öltözködésre is!

A karácsonyi ünnepeket sokan stresszesen élik meg, főleg a magányosan élők, vagy a túlérzékeny emberek. Mi a teendő, ha környezetünkben is élnek ilyen emberek?

A karácsonyi ünnepeket mindenki boldogságban, békességben és szeretetben szeretné átélni. Sajnos ez nem mindenki számára lehetséges. Ilyenkor is oda kell figyelni a magányosan élő vagy beteg emberekre. Néha elég egy jó szó, mosoly, buzdítás, egy szóval törődés. Próbáljunk odafigyelni ezekre az emberekre is, hogy könnyebben tudják átélni az ünnepeket.

Hogy telnek az ünnepek a kórházban a belgyógyászatban? Ilyenkor több-e a beteg, esetleg gyorsabban épülnek fel a betegek, mert hazavágnak?

Ez egy érdekes kérdés. Minden évben ugyanazokkal a problémákkal állunk szemben. Az ünnepek előtti napok-

ban nagyon sok páciens keres fel bennünket azzal a céllal, hogy meg akar gyógyulni, de gyorsan és ha már kórházba került, mihamarabb haza szeretne kerülni, persze gyógyultan. Amit esetleg egész évben elhanyagoltak, az ünnepekre szeretnék rendbe hozni. Ez sajnos nem mindig lehetséges. Ebben az időszakban nálunk sokszor olyan a forgalom mint a nagyáruházakban. Igyekezünk mindenkinek segíteni. Ellátjuk a pácienseinket jó tanácsokkal is, hogy minél kevesebb egészségügyi problémájuk legyen az ünnepek alatt.

Mit kíván a tardoskeddi lakosoknak?

A kedves olvasóknak kegyelemteljes, boldog ünnepeket kívánok, hogy békességben, szeretetben, megértésben és egészségben éljék meg az ünnepeket családjuk és barátaik körében.

Figyeljenek oda egymásra.

KOZMETIKUS TANÁCSOL

Farsang alkalmával elkezdődik a báliszezon. A hölgyek örökös dilemmája, hogy mit vegyünk fel, hogyan sminkeljünk magunkat. Talán az első kérdésre a válasz, a helynek, az alkalomnak és megfelelően kell, hogy legyen. Fontos a megfelelő kiegészítő választása is.

De mi a helyzet a sminkkel? Ha úgy döntünk, hogy saját magunknak, otthon szeretnénk elkészíteni a sminket, gondosan ügyeljünk a színekre. A kellő színekombináció kiemelheti a ruha, ékszer fényét, de arra is ügyeljünk, hogy a smink ne tűnjön közönségesnek. Az ilyen és hasonló gondok kiküszöbölése miatt ajánlott a szakember véleményének a kikérése is.

A smink tartósságát nem a „vakolat” vastagságú make-up jelenti, hanem az arc bőrre való elkészítése. Javasolom a kozmetikai szalonok (rendszeres) látogatá-

sát, főleg a bálakat megelőző hetekben. Fontos a bőr kellő hidratálása, táplálása és regenerálása. Ha ez mind adott, a bális smink sokkal szebb és tartós lesz.

Partikon, bulikon hódít a dekoratív erős, sőt extravagáns smink! Ilyen alkalmakkor nem nappali fényhez festjük magunkat, így hát minden lehet túlzóbb a megszokottnál. A fő, hogy ismerjünk néhány trükköt, amit nem árt betartani. Bármilyen smink esetén a hangsúly a fényes részekre esik. Döntsd el, mit szeretnél az arcodon hangsúlyozni, s azt is, hogy mit nem. A legtöbben a szem kiemelésére esküszünk: világos, csillogó szemhéjpúder vagy fénypúder használatával. A szemöldök alá kenve eleve nebbé válik a tekintet, a belső szemzugba pöttyözve pedig nagyobbak tűnik a szem. Ovális és vékony arcúak kiemelhetik ezzel a technikával az arcukat is, ilyenkor

a púdert az arc „almácskájára” kell festeni. Nem árt tudni, hogy a fénypúder - a csillogás miatt - erősen kiemeli az esetleges bőrhibákat. Az ilyen bőrfelületen soha ne használjuk! A tökéletes pillantás érdekében nemcsak a szemre, hanem a szemöldökre is koncentrálni kell!

Színtípek: A kék szemhez: erős orgonaszín, ezüstös szürke és barna árnyalatok ajánlottak, a zöld szemhez: bronzos árnyalatok, meleg bordó és grafitzinek míg a barna szemhez: fénylő arany, ibolyaszín, és hűvös pink a látványos. Az ajkak kiemelése minden csillogó ajakapóval lehetséges, így teltebbnek is tűnik majd. Vékony ajkaknál semmiképpen ne használjunk sötét és matt szájfényt!

Érezzük jól magunkat a bőrünkben a farsang időszakában is.

Vavrecky Zsuzsanna

HOL TART MA A TARDOSKEDDI SPORT KLUB?

„Eleinte mezítláb rúgtuk a rongy-labdát. Fokozatosan azonban egyre jobb feltételeket teremtettünk, míg végre eljött az idő – 1922. május 1-jén – hogy igazi labdarúgó-mérkőzést játszhattunk. Felállítottuk a kapufákat, kijelöltük a játéktér – pályánk még akkor nem volt – az Akomány réten. Messze a falu mögött. Vagy kétszáz néző figyelte kíváncsian, de buzdítás nélkül a szokatlan parádét.” „1928-ban Tardoskeddi Sport Club néven be-neveztünk a bajnokságba, két évvel később 1930-ban új pályát építettünk a temetővel szemben elterülő ligetben. A ligetbeli sportközpontban nem csupán a labdarúgás, de egyéb sportágazatok iránt is érdeklődés nyilvánult meg. Sajnos azonban az új szakosztályok megalapítására irányuló kísérletek sikertelenek maradtak. Miért? Azért, mert hiányoztak az anyagi feltételek, főképp azért, mert községünk fiataljai csupán a labdarúgás iránt érdeklődtek. Tipikus jelenség az egyébként sok helyütt még ma is.” „A labdarúgó szakosztályban a munka ösztönösen, szakszerűtlenül folyt. Csupán így történhetett meg, hogy a vezetők egyedül csak a jó eredmények elérésére törekedtek és emellett megelégedtek a legfontosabbról, hogy minél több fiatal kapcsoljon be a sportba. Volt idő, amikor rendszeresen öt, hat sőt hét idegen labdarúgó is játszott a csapatunkban, akik nem hagyták érvényesülni a mi fiataljainkat.”

Tisztelt olvasó!

Ezek az idézetek 1930-as évekből, Petrín Schrank Tibor, a Tardoskeddi Sport Klub egyik alapító tollából származnak. Segítségével, és az elmúlt negyven év sikeres időszakainak felidézésével szeretnék kiutat találni a jelenlegi problémáink megoldására.

De előbb lássuk a tényeket:

A Tardoskeddi Sport Klub polgári társulás, független jogi személy. Legfőbb szerve a közgyűlés, amely a mindenkorai vezetőség tagjait választja. Tevékenységére az önkéntesség jellemző, vállalkozást nem folytathat, bevételei csak a hazai mérkőzéseken eladott jegyekből, ill. támogatói adományokból származnak. A Tardoskeddi

Sport Klubnak nincs ingatlan vagyona, a sportközpont teljes egészében a község tulajdona, fizetett alkalmazottai nincsenek, statutáris képviselője a „mindenért felelős” elnök. A fő támogató a község, amely jelenleg éves szinten cca. 60 000 euróval támogatja a sportközpont fenntartását, valamint a labdarúgó- és asztalitenisz szakosztály kiadásait is. Az asztalitenisz szakosztály működéséről a <http://www.stolnytenis-tvradosovce.estranky.sk> honlapon olvashatnak bővebben, ezért én a továbbiakban a labdarúgással kapcsolatos problémákat érintem.

A klub helyzetének megítélése a tagság feladata, amelyet legin-

kább a mérkőzések során tapasztalható szurkolói hangulattól lehet lemérni. Természetesen ez a megítélés szorosan összefügg a klubon belüli viszonyokkal, a klub összetevők: játékosok – vezetők – edzők – közönség – község együttműködésének hatékonyságával. Ha jó az együttműködés, akkor általában sikeresek a csapok is, jó a közhangulat, és mindenki elégedett.

Személyes tapasztalataim alapján az elmúlt negyven évben „jó” időszaknak számítottak:

- a 70-es évek, amikor Gyurek István futballedző vezetésével bajnokságot nyert a felnőtt csapat, és feljutott az I.A osztályba,

- a 80-as évek eleje, amikor Szabó László elnöksége alatt sor került a jelenlegi füves futballpálya átadására, a csapat visszajutott a járási bajnokságból az I.B osztályba,

- a 80-as évek vége, amikor ismét Gyurek István vette át a felnőtt csapat vezetését, két éven belül kétszer is bajnokságot nyert a csapattal, ismét feljutva az I.A osztályba

A rendszerváltást követően az állami támogatás lecsökkentése, majd megszüntetése következtében nehéz gazdasági helyzetbe kerültek országsszerte a sportszervezetek. Ezzel egy időben csökkent a lakosság, főleg a fiatalok érdeklődése is a sport, a futball iránt. Az 1980-as évek derekán nyilvántartott több mint négyszáz fős tagság fokozatosan leépült, az elmúlt évek évszázó és tisztújító gyűlésein már csak alig néhány tucat, a végsőkéig kitartó sportbarát vesz részt, a felelősséggel járó vezetőségi munkában is egyre kevesebben akarnak szerepet vállalni. Az utolsó fellendülés az ezredforduló éveiben Ágh Zoltán nevéhez fű-

egy példa: 2012 márciusától a bírónak külön bejárát, legalább 12 m² alapterületű, külön zuhanyzóval és WC-vel ellátott helységet kell biztosítani. Jelenleg most ennek a kiépítése folyik a tribün mellett, számításaink szerint a kiadások nagysága legkevesebb 5000 EUR lesz.

Megváltoztak a szurkolói szokások is. Míg az elmúlt évtizedekben a szurkolók elsősorban csapatunk buzdításával próbálták a játékosokat jobb teljesítményre ösztönözni, és gyakran zúgott a „Hajrá Tardoskredd”, ma már ezt nem hallani. Nagyon sok az olyan szurkoló, aki úgy gondolja, hogy a belépőjegy megvásárlása nem az egyesületet támogatására hivatott, hanem jogot vásárolt arra, hogy szabadon szidhassa a játékosokat, edzőt, vezetőt. Így aztán nem csoda, hogy sok fiatal játékosunk idő előtt abbahagyta a játékot és a klub vezetését, a rendezői feladatok ellátását elvállaló emberek egyre inkább tehernek, mint megtisztelő feladatnak érzik a tagság általi megbízást. De az év elején megválasztott vezetőség munkája sem hibátlan. Kevesen vagyunk és keveset találkozunk, aminek következtében a már említett klub összetevők közti információk gyakran későn, vagy töredékesen jutnak el hozzánk.

A 2011/2012-es bajnokság őszi fordulója után ifjúsági- és diákcsoapatunk az élről, felnőtt csapatunk a 10. helyről várja a tavaszi folytatást. Megemlítendő még, hogy az ún. vendégjátékosok szívesen fociznak Tardoskreden, mert megítélésük szerint itt nagyon jók a körülmények.

Tisztelt olvasó!

A cikk elején olvasható idézetekből nyilvánvaló, hogy a Tardoskeddi Sport Klub jelenlegi gondjai nem új keletűek. Az a tény, hogy a klub jövőre ünnepelheti megalakulásának 90. évfordulóját azt jelenti, hogy Petrín Schrank Tibornak és társainak sikerült megoldani a problémákat. Remélem, hogy összefogással és közös akarattal ez nekünk is sikerülni fog, és a Tardoskeddi Sport Klub még sok-sok évig ad majd ott-hont sportolni vágyó fiataljainknak.

RNDr. Bara Mihály,
a Tardoskeddi Sport Klub
alelnöke